

2014
m.

ATASKAITA APIE ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS ORGANIZAVIMĄ IR TEIKIMĄ 2013 M.

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Ataskaita apie antrinės teisinės pagalbos organizavimą ir teikimą parengta, remiantis valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų (toliau – Tarnybos) veiklos ataskaitomis (toliau – ataskaitos), parengtomis ir pateiktomis Teisingumo ministerijai, vadovaujantis Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų veiklos ataskaitų rengimo ir pateikimo Teisingumo ministerijai taisyklėmis (toliau – Taisyklės), patvirtintomis teisingumo ministro 2008-07-11 įsakymu Nr. 1R-279.

Šioje ataskaitoje apibendrinami ir analizuojami Tarnybų ataskaitose pateikti duomenys. Ataskaitinis laikotarpis 2013-01-01 – 2013-12-31.

I. INFORMACIJA APIE ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMĄ

1.1. Priimtų sprendimų dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo pasiskirstymas pagal gautus prašymus

2013 m. gautų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičius buvo nežymiai didesnis negu ankstesniais metais - iš viso buvo gauta 18307 prašymai suteikti antrinę teisinę pagalbą, **0,46 proc.** daugiau nei 2012 m. (2012 m. buvo gauti 18223 prašymai suteikti antrinę teisinę pagalbą).

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Gauti prašymai suteikti antrinę teisinę pagalbą	n/a	n/a	8191	11067	14697	16027	16833	18223	18306
VGTP tarnybų priimti sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą	3000	4994	7135	10131	13327	14589	15372	16536	16787
1.1. administracinėse bylose	n/a	287	330	453	684	655	748	786	909
1.2. civilinėse bylose	n/a	4266	6221	8618	9176	12183	12523	13595	13701
1.3. baudžiamosiose bylose (nukentėjusieji ir tie atvejai, kai nėra būtinas gynėjo dalyvavimas)	n/a	441	584	1060	1403	1749	2099	2146	2171
Atvejai, kai gynėjo dalyvavimas būtinas pagal BPK 51 straipsnį ir kitais įstatymų numatytais atvejais	n/a	35277	35927	34019	28554	32564	32720	33165	32189

Iš visų 2013 m. gautų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą 91,70 proc. atvejų buvo priimtas sprendimas suteikti antrinę teisinę pagalbą (16787 sprendimai) (2012 m. tokie sprendimai sudarė 90,74 proc., 2011 m. – 91,3 proc., 2010 m. – 91,03 proc., 2009 m. – 90,83 proc. priimtų sprendimų), 6,31 proc. atvejų buvo priimtas sprendimas atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą (1156 sprendimai) (2012 m. tokie sprendimai sudarė 6,14 proc., 2011 m. – 6,33 proc., 2010 m. – 5,34 proc., 2009 m. – 6,71 proc. priimtų sprendimų), 2,92 proc. atvejų sprendimas nebuvo priimtas (535 atvejų) (2012 m. tokie sprendimai sudarė 3,44 proc., 2011 m. – 2,53 proc., 2010 m. – 3,31 proc., 2009 m. – 2,8 proc. visų sprendimų).

2013 m. iš 16787 sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą, 5,41 proc. sprendimų buvo teikti antrinę teisinę pagalbą administracinėse bylose (909 sprendimai), 81,62 proc. sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą civilinėse bylose (13701 sprendimų), 12,93 proc. sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose (2171 sprendimų), 0,04 proc. sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą tarptautiniuose ginčuose (6 sprendimai).

Pažymėtina, kad didžiąją dalį teikiamos antrinės teisinės pagalbos sudaro baudžiamosios bylos, kai pagal ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimą ar teismo nutartį yra skiriamas būtinas gynėjas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau vadinama – BPK) 51 straipsniu ir kitais įstatymų nustatytais atvejais, kai gynėjo dalyvavimas yra privalomas. **Antrinė teisinė pagalba ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi 2013 m. buvo teikta 32189 bylose** (2007 m. – 35927 bylose, 2008 m. – 34019 bylose, 2009 m. – 28554 bylose, 2010 m. – 32553 bylose, 2011 m. – 32720 bylų, 2012 m. – 33165 bylose), t. y. **65,72 proc.** antrine teisine pagalba pasinaudojusių asmenų antrinė teisinė pagalba buvo suteikta ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi (2008 m. buvo 77 proc. tokių atvejų, 2009 m. – 68,2 proc., 2010 m. – 69,05 proc., 2011 m. – 68,03 proc., 2012 m. – 66,73). Tarnybų duomenys apie nepagrįstus pranešimus dėl būtinojo gynėjo dalyvavimo pasiskirstė taip: Kauno Tarnyba – 649, Vilniaus Tarnyba – 186, Panevėžio Tarnyba – 18, Klaipėdos Tarnyba – 6, Šiaulių Tarnyba – 0.

Vertinant būtinojo gynėjo dalyvavimo atvejus, pastebėtina, kad 2013 m. lyginant su 2012 m. išaugo paskyrimų skaičius tais atvejais, kai ikiteisminio tyrimo pareigūnas, prokuroras ar teismas mano, kad gynėjo dalyvavimas yra būtinas (BPK 51 straipsnio 2 dalis) (2013 m. – 24,79 proc., 2012 m. – 18,02 proc. visų paskyrimų). Tačiau žymiai sumažėjo paskyrimų tais atvejais, kai įtariamasis ar kaltinamasis yra suimtas (2013 m. – 15,09 proc., 2012 m. – 31,57 proc. atvejų). Kitais atvejais, kai buvo identifikuotas paskyrimo baudžiamosiose bylose pagrindas pagal BPK, paskyrimo priežastys pasiskirstė taip: 15,26 proc. – nagrinėjant bylas dėl veikų, kuriomis įtariamasis ar kaltinamas nepilnametis; 9,68 proc. – nagrinėjant nemokančių proceso kalbos asmenų bylas; 9,26 proc. – kai yra įtariamųjų ar kaltinamųjų gynybos interesų prieštaravimų, jeigu bent vienas iš jų turi gynėją; 9,25 proc. – nagrinėjant neregijų, kurčių, nebylių ir kitų asmenų, dėl fizinių ar psichinių trūkumų negalinčių pasinaudoti savo teise į gynybą, bylas; 9,10 proc. – apeliacinis procesas; 6,25 proc. – nagrinėjant bylą teisme pagreitinto proceso tvarka, likusiąją dalį sudarė kiti atvejai – ekstradicija, nagrinėjant bylas dėl nusikaltimų, už kuriuos gali būti skiriamas laisvės atėmimas iki gyvos galvos, byla nagrinėjama kaltinamajam nedalyvaujant, tris dienas iš eilės (ar 6 valandas suėmimo klausimu) negali dalyvauti pasirinktas gynėjas.

2013 m. iš viso antrine teisine pagalba pasinaudojo 48976 asmenys (2007 m. – 43063, 2008 m. – 44154, 2009 m. – 41883, 2010 m. – 47142, 2011 m. – 48092, 2012 m. – 49701 asmenys).

Daugiausia prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą buvo gauta Kauno Tarnyboje, Vilniaus Tarnyboje, Šiaulių Tarnyboje, Panevėžio Tarnyboje, Klaipėdos Tarnyboje (mažėjimo tvarka).

Daugiausia prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą patenkino Panevėžio Tarnyba (96,62 proc.), Šiaulių Tarnyba (93,23 proc.), Vilniaus Tarnyba (90,22 proc.), Kauno Tarnyba (90,01 proc.), Klaipėdos Tarnyba (88,94 proc.).

2013 m. Tarnybose priimti **1156 sprendimai atsisakyti suteikti antrinę teisinę pagalbą** (2007 m. Tarnybos priėmė 552, 2008 m. – 643, 2009 m. – 985, 2010 m. – 952, 2011 m. – 1066, 2012 m. – 1118 tokius sprendimus). Daugiausia sprendimų atsisakyti suteikti antrinę teisinę pagalbą buvo priimta Vilniaus Tarnyboje (415 sprendimų). Kauno Tarnyboje buvo priimti 349, Šiaulių Tarnyboje – 219, Klaipėdos Tarnyboje – 112, Panevėžio Tarnyboje – 61 toks sprendimas.

Sprendimai atsisakyti suteikti antrinę teisinę pagalbą pagal atsisakymo pagrindą*:	Vilniaus VGTPT	Kauno VGTPT	Klaipėdos VGTPT	Šiaulių VGTPT	Panevėžio VGTPT
11 str. 2 d. 1 p. (viršyti I ir II turto ir pajamų lygiai)	18	35	22	23	14
11 str. 6 d. 1 p. (reikalavimai nepagrįsti)	87	82	52**	130	34
11 str. 6 d. 2 p. (neperspektyvus atstovavimas)	86	1		16	3
11 str. 6 d. 3p. (neturtinė žala)		18	1	1	1
11 str. 6 d. 4 p. (ūkinė komercinė, profesinė veikla)	23	15	2	7	1
11 str. 6 d. 5 p. (nesinaudojant VGTPT)	0	14	18	11	1
11 str. 6 d. 6 p. (ne dėl savo teisių pažeidimo)	8	7	2	1	1
11 str. 6 d. 7 p. (perleistas reikalavimas)	0	0	6	0	3
11 str. 6 d. 8 p. (piktnaudžiauja)	1	1	6	2	0
11 str. 6 d. 9 p. (nesutinka apmokėti 50 proc.)	5	25	11	14	1
11 str. 7 d. (ATP išlaidos viršija reikalavimus)	2	9	6	5	3
11 str. 7 d. (mažareikšmiškumas)	1	1	0	0	0
11 str. 7 d. (teises gali apginti kitais būdais)	0	0	1	2	0
11 str. 7 d. 4p. (ATP teikiama daugiau kaip 3 bylose)	7	0	8	7	0
18 str. 1d. (netinkami dokumentai ar prašymas dėl ATP) ***	151	141	-	0	-
Kartotinis prašymas****	22	-	-	0	-

* Pastebėtina, kad viename sprendime gali būti nurodyti keli atsisakymo pagrindai.

** Klaipėdos Tarnyba savo ataskaitoje pažymėjo, kad sprendimuose atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą dažniausiai nurodomi abu pagrindai (t.y. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 11 straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktus).

*** Klaipėdos ir Panevėžio Tarnybos netinkamų dokumentų ar prašymų pateikimo atvejais pareiškėjų prašymus palikdavo nenagrinėtus. (Pastebėtina, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. Tarnybų praktika priimant sprendimus šiuo pagrindu bus vienoda, atsižvelgiant į tai, kad naujos redakcijos Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 14 punkte įtvirtinta, jog antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu Tarnybos pareiškėjas per tarnybos nustatytą terminą nepateikė visų šio įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų).

**** Tik Vilniaus Tarnyba ir Šiaulių Tarnybos priima sprendimus atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą, kai pareiškėjo prašymas yra kartotinis. Kitose Tarnybose tokie prašymai paliekami nenagrinėti.

2013 m. gruodžio 31 d. Tarnybose buvo **535 prašymai, dėl kurių sprendimas nebuvo priimtas** (2007 m. buvo 504, 2008 m. – 289, 2009 m. – 411, 2010 m. – 541, 2011 m. – 426, 2012 m. – 626 tokie prašymai). Prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą, dėl kurių sprendimas nepriimtas, skaičius buvo didžiausias Kauno Tarnyboje (138 prašymai).

Kauno Tarnyba ataskaitoje pažymėjo, kad 101 atveju prašymai buvo palikti nenagrinėti, o 37 atvejais – persiūsti kitai Tarnybai ar institucijai pagal kompetenciją.

2013 m. priimti **932 sprendimai nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą**, tai sudaro **5,55 proc.** nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus (2007 m. sprendimai nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą (**905** sprendimai) sudarė **12,7 proc.**, 2008 m. – **9,1 proc.** (**922** sprendimai), 2009 m. – **8,2 proc.** (**1096** sprendimai), 2010 m. – **11,72 proc.** (**1710** sprendimų), 2011 m. – **11,1 proc.** (**1704** sprendimai), 2012 m. – **7 proc.** (**1282** sprendimai) nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus). Daugiausia sprendimų nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą buvo priimta Šiaulių Tarnyboje (255 sprendimai). Kitose Tarnybose sprendimai nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą pasiskirstė taip: Vilniaus Tarnyboje – 247 sprendimai, Kauno Tarnyboje – 207 sprendimai, Klaipėdos Tarnyboje – 131 ir Panevėžio Tarnyboje – 92 sprendimai.

Šiaulių Tarnyba nurodė, kad sprendimai nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą buvo priimti dėl šių priežasčių: 145 – pareiškėjo prašymu; 70 – dėl nebendradarbiavimo su Tarnyba ar advokatu; 21 – dėl neperspektyvaus atstovavimo; 8 – pareiškėjo mirties atveju; 4 – paaiškėjus, kad pareiškėjas neturi teisės gauti antrinės teisinės pagalbos; 4 – antrinės teisinės pagalbos išlaidos viršija pareiškėjo reikalavimų dydį; 2 – pareiškėjas pateikė neteisingą informaciją; 1 – dėl piktnaudžiavimo.

2013 m. Tarnybos priėmė **528 sprendimus dėl antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų pakeitimo**, tai sudaro **3,15 proc.** nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus (2007 m. sprendimai dėl antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų pakeitimo (**560** sprendimų) sudarė **7,9 proc.** nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus, 2008 m. – **6,1 proc.** (**615** sprendimų), 2009 m. – **6,6 proc.** (**875** sprendimai), 2010 m. – **6,6 proc.** (**653** sprendimai), 2011 m. – **5,28 proc.** (**813** sprendimų), 2012 m. – **3,75 proc.** (**684** sprendimai). Daugiausia sprendimų dėl antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų pakeitimo priėmė Kauno Tarnyba (198 sprendimai). Kitose Tarnybose sprendimai dėl antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų pakeitimo pasiskirstė taip: Klaipėdos Tarnyboje – 95, Panevėžio Tarnyboje – 83, Vilniaus ir Šiaulių Tarnybose po 76 sprendimus.

Kauno Tarnyba nurodė, kad advokato pakeitimo priežastys buvo: didelis darbo krūvis – 22; liga – 26; interesų konfliktas – 109; nutraukta sutartis su advokatu – 2; advokato atostogos – 5; kitos priežastys – 34 atvejai.

2013 m. **gauti 52 skundai dėl advokatų suteiktos (teikiamos) antrinės teisinės pagalbos kokybės**, daugiausia iš jų Klaipėdos Tarnyboje (20 skundų). Kitose Tarnybose gautų skundų dėl advokatų teikiamos teisinės pagalbos kokybės skaičius pasiskirstė taip: Kauno Tarnyboje – 11, Šiaulių Tarnyboje – 9, Vilniaus ir Panevėžio Tarnybose – po 6. Klaipėdos Tarnyba ataskaitoje pažymėjo, kad didžioji dalis šių skundų buvo pateikti tų pačių asmenų, kurie nuolat skundžia bet kokius Klaipėdos Tarnybos ar antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų bei kitų teisėsaugos institucijų veiksmus.

2013 m. apskūsti 137 Tarnybų priimti sprendimai (2007 m. – **122**, 2008 m. – **173**, 2009 m. – **134**, 2010 m. – **137**, 2011 m. – **122**, **2012 m.** – **138** sprendimai). Apskūstų Tarnybų sprendimų skaičius kiekvienoje Tarnyboje pasiskirstė taip: Klaipėdos Tarnyboje – 65 skundai, Šiaulių Tarnyboje – 31 skundas, Kauno Tarnyboje – 24 skundai, Vilniaus Tarnyboje – 14 skundų ir Panevėžio Tarnyboje – 3 skundai.

Klaipėdos Tarnyba nurodė, kad 42 skundai buvo pateikti pirmos instancijos teismams ir 23 skundai – apeliacinės instancijos teismams. Taip pat pažymėjo, kad iš 65 skundų 49 skundus pateikė tie patys 2 asmenys, kuriems jau ne kartą yra nutrauktas teisinės pagalbos teikimas dėl piktnaudžiavimo bei kurie skundžia bet kokius Klaipėdos Tarnybos bei kitų institucijų veiksmus. Iš

visų pateiktų skundų patenkinti buvo tik 3, vienas patenkintas iš dalies, kai kurie skundai iki 2013 m. gruodžio 31 d. apeliacinės instancijos teisme dar buvo neišnagrinėti.

2007 m. apskūsti Tarnybų priimti sprendimai sudarė **2,73 proc.** nuo visų Tarnybų priimtų sprendimų, 2008 m. – **1,71 proc.**, 2009 m. – **0,78 proc.**, 2010 m. – **0,94 proc.**, 2011 m. – **0,79 proc.**, 2012 m. – **0,83 proc.**, o 2013 m. – **0,81 proc.** nuo visų Tarnybų priimtų sprendimų. Lyginant su 2012 metais, apskūstų Tarnybų priimtų sprendimų skaičius išliko beveik nepakitęs.

Informacija apie antrinės teisinės pagalbos išlaidų išieškojimą iš nepagrįstai antrinę teisinę pagalbą gavusių pareiškėjų:

Klaipėdos Tarnyba 2013 m. priėmė 3 sprendimus nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą, nustačiusi, jog pareiškėjas piktnaudžiauja valstybės garantuojama teisine pagalba, savo materialiomis ir procesinėmis teisėmis, bei 2 sprendimus, nustačiusi, kad pareiškėjas neturėjo teisės gauti antrinės teisinės pagalbos.

Šiaulių Tarnyba 2013 m. pateikė prašymą Šiaulių apygardos administraciniam teismui dėl 100 proc. išlaidų už suteiktą antrinę teisinę pagalbą priteisimo iš 1 nepagrįstai antrinę teisinę pagalbą gavusio asmens. Teismo sprendimu šios išlaidos buvo priteistos.

Kauno Tarnyba pažymėjo, kad 2013 m. išlaidos buvo išieškotos iš 1 nepagrįstai antrinę teisinę pagalbą gavusio asmens.

Kitose Tarnybose nebuvo atvejų, kai antrinės teisinės pagalbos išlaidos buvo išieškotos iš nepagrįstai antrine teisine pagalba pasinaudojusių pareiškėjų.

Asmenų naudojimosi antrine teisine pagalba aktyvumą atspindi asmenų, kuriems buvo suteikta antrinė teisinė pagalba, skaičius (įvertinant tiek tuos asmenis, kuriems antrinė teisinė pagalba buvo suteikta Tarnybos sprendimu, tiek ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi) ir Tarnybos veiklos teritorijoje gyvenančių gyventojų skaičiaus santykis (išreikštas procentais):

- Šiaulių Tarnybos veiklos teritorijoje – 2,1 proc.
- Panevėžio Tarnybos veiklos teritorijoje – 1,80 proc.
- Vilniaus Tarnybos veiklos teritorijoje – 1,64 proc.
- Klaipėdos Tarnybos veiklos teritorijoje – 1,57 proc.
- Kauno Tarnybos veiklos teritorijoje – 1,44 proc.

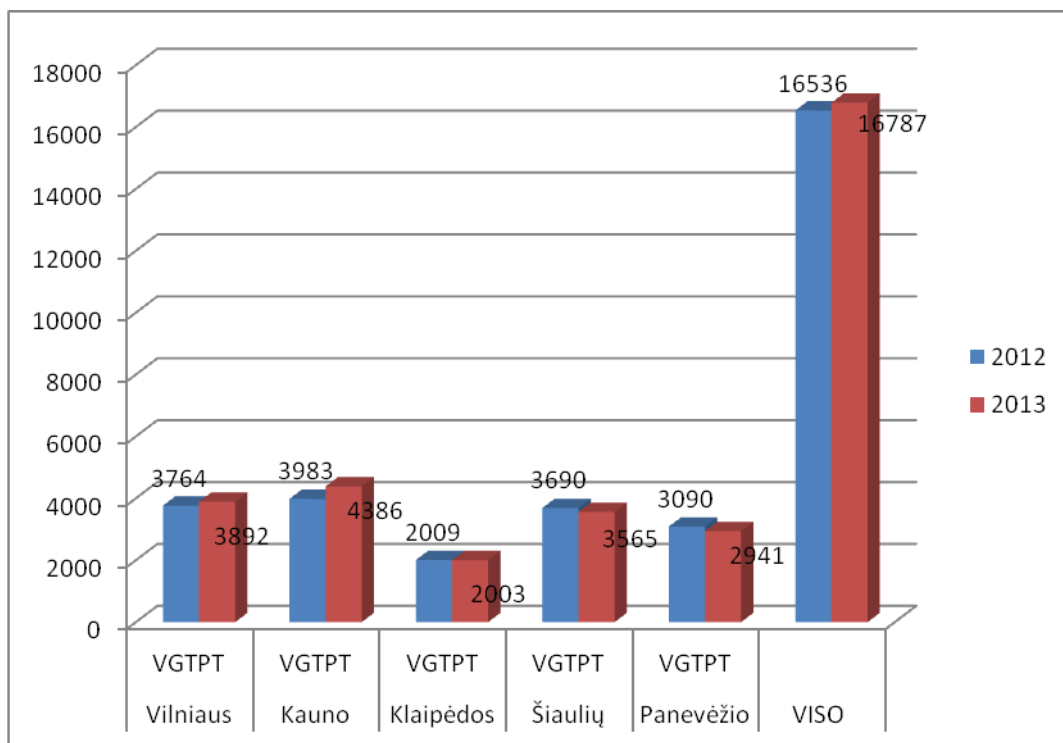
Asmenų naudojimosi antrine teisine pagalba pagal priimtus Tarnybų sprendimus aktyvumą atspindi asmenų, kuriems buvo suteikta antrinė teisinė pagalba, skaičiaus ir Tarnybos veiklos teritorijoje gyvenančių gyventojų skaičiaus santykis (išreikštas procentais):

- Šiaulių Tarnybos veiklos teritorijoje – 0,84 proc.
- Panevėžio Tarnybos veiklos teritorijoje – 0,77 proc.
- Klaipėdos Tarnybos veiklos teritorijoje – 0,44 proc.
- Kauno Tarnybos veiklos teritorijoje – 0,49 proc.
- Vilniaus Tarnybos veiklos teritorijoje – 0,48 proc.

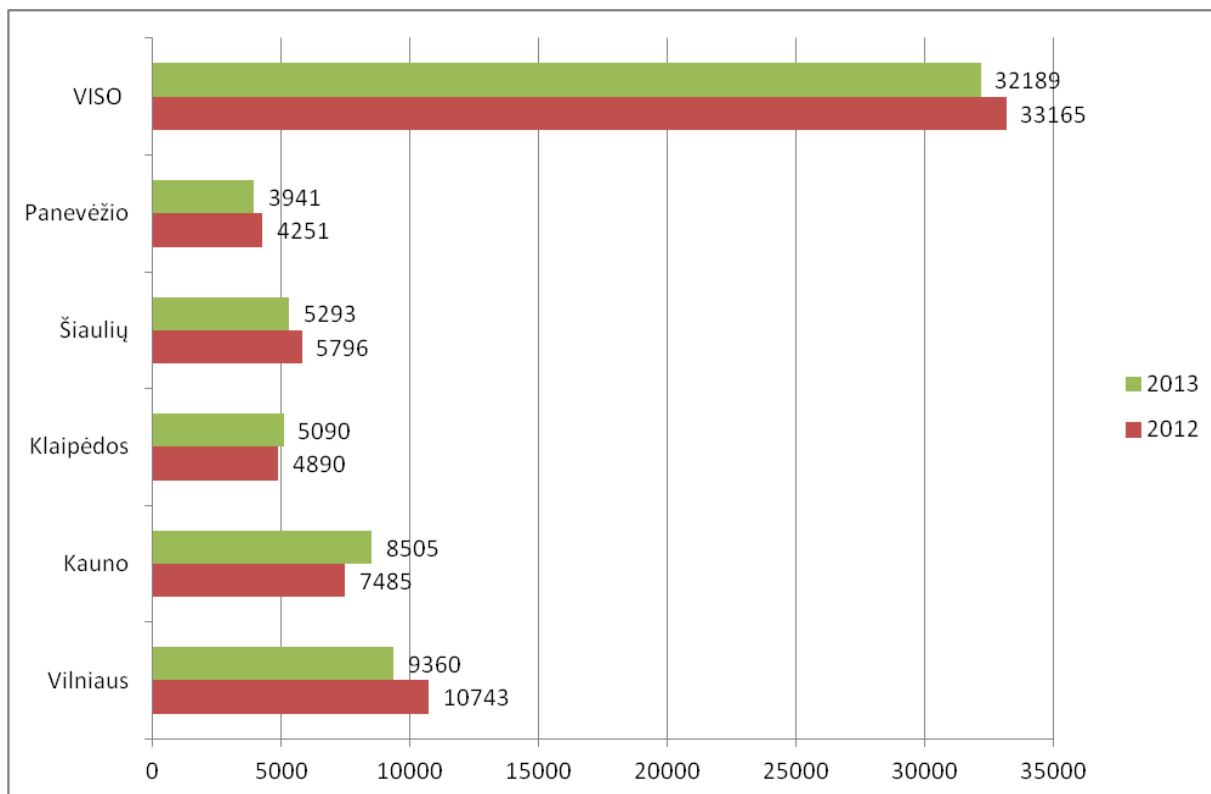
Priimtų sprendimų dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo pasiskirstymas pagal gautus prašymus

Tarnyba	Vilniaus VGTPPT	Kauno VGTPPT	Klaipėdos VGTPPT	Šiaulių VGTPPT	Panevėžio VGTPPT	VISO 2013 m.	VISO 2012 m.	1 Tarnyba/ 1 mėnesį vid. 2013 2012	
Gautų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičius	4314	4873	2252	3823	3044	18306	18223	305,1	303,7
Iš jų: sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičius	3892	4386	2003	3565	2941	16787	16536	279,8	275,6
Iš jų: sprendimų atsisakyti suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičius	415	349	112	219	61	1156	1118	19,3	18,6
Iš jų: prašymų, dėl kurių sprendimas nepriimtas, skaičius	179	138	137	39	42	535	626	8,92	10,4

Diagrama atspindi sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus didėjimo tendenciją tiek visose Tarnybose, tiek kiekvienoje iš jų

Baudžiamųjų bylų, kuriose antrinė teisinė pagalba buvo teikta pagal ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimą ar teismo nutartį, skaičiaus palyginimas 2012 ir 2013 m.

1.2. Informacija apie asmenų, kuriems buvo suteikta antrinė teisinė pagalba, pasiskirstymą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus turto ir pajamų lygius antrinei teisei pagalbai gauti

2013 m. buvo priimti **16787 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą iš kurių:

- **11223 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatytas pirmasis asmens turto ir pajamų lygis (tai sudaro **66,86 proc.** nuo visų sprendimų).
- **1609 sprendimų** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatytas antrasis asmens turto ir pajamų lygis (tai sudaro **9,58 proc.** nuo visų sprendimų).
- **3954 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatyti antrinės teisinės pagalbos, neatsižvelgiant į turtą ir pajamas, teikimo pagrindai (tai sudaro **23,55 proc.** nuo visų sprendimų).

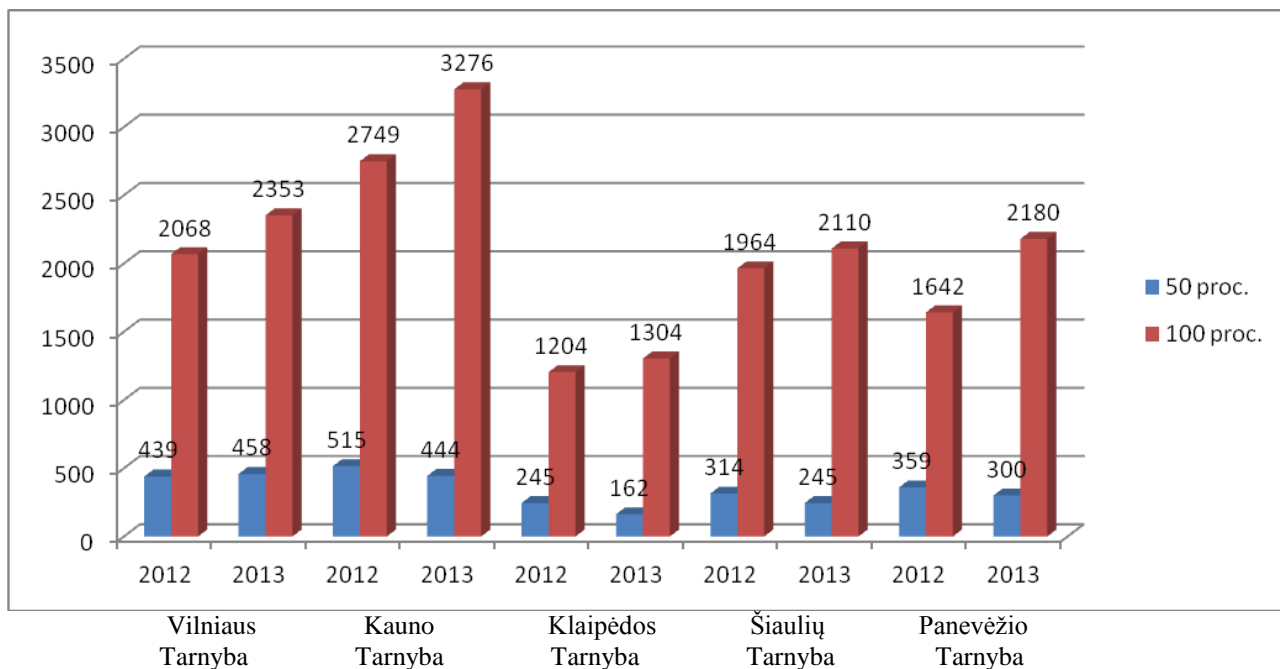
Palyginimui pateikiami 2012m. duomenys:

2012 m. buvo priimti **16536 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą iš kurių:

- **9627 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatytas pirmasis asmens turto ir pajamų lygis (tai sudaro **58,22 proc.** nuo visų sprendimų).
- **1872 sprendimų** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatytas antrasis asmens turto ir pajamų lygis (tai sudaro **11,32 proc.** nuo visų sprendimų).
- **5037 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatyti antrinės teisinės pagalbos, neatsižvelgiant į turtą ir pajamas, teikimo pagrindai (tai sudaro **30,46 proc.** nuo visų sprendimų).

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, 10,39 proc. išaugo sprendimų, kai antrinę teisinę pagalbą teikiama įvertinus asmens turtą ir pajamas, skaičius ir 21,5 proc. sumažėjo priimtų sprendimų, kuomet asmens turtas ir pajamos nėra vertinami. Manytina, kad šiems pokyčiams įtakos turėjo nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 1000 Lt padidėjo minimalios mėnesinės algos dydis.

Sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą pasiskirstymas pagal turto ir pajamų lygius antrinei teisei pagalbai gauti

II. ADVOKATŲ, TEIKIANČIŲ ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ, SKAIČIUS, DARBO KRŪVIS, APMOKĖJIMAS ADVOKATAMS UŽ SUTEIKTĄ ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ

2.1. Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius

Teisingumo ministro 2013 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. 1R-201, nustatytas advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius – 71 advokatai. Iki 2013 m. liepos mėn. pagal su Tarnybomis sudarytas sutartis faktiškai dirbo 69 advokatai, nuolat teikiantys antrinę teisinę pagalbą, nuo 2013 m. liepos mėn. – **70 advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą** (2007 m. Tarnybos buvo sudariusios sutartis su 64 advokatais, nuolat teikiančiais antrinę teisinę pagalbą, 2008 m. – su 70 advokatų, 2009 m. – su 67,93 advokatais, 2010 m. – su 67,2 advokatais, 2011 m. – su 66 advokatais, 2012 m. – 68 advokatais), iš jų iki 2013 m. liepos mėn. su 31 advokatu, nuolat teikiančiu antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose, nuo 2013 m. liepos mėn. – **32 advokatais, nuolat teikiančiais antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose** (2007 m. su Tarnybomis buvo sudarę sutartis 26 advokatai, nuolat teikiantys antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose, 2008 m. – 32 advokatai, 2009 m. – 32,65 advokatai, 2010 m. – 31 advokatu, 2011 m. – 32 advokatai, 2012 – 32 advokatai) ir su **38 advokatais, nuolat teikiančiais antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose** (2007 m. Tarnybos buvo sudariusios sutartis su 38 advokatais, nuolat teikiančiais antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose, 2008 m. – 38 advokatais, 2009 m. – 35,28 advokatais, 2010 m. – 37 advokatais, 2011 m. – 34 advokatais, 2012 m. – 36 advokatais).

2013 m. pagal su Tarnybomis sudarytas sutartis dirbo **416 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą** (2007 m. pagal su Tarnybomis sudarytas sutartis dirbo 403 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, 2008 m. – 374 advokatai, 2009 m. – 376 advokatai, 2010 m. – 352 advokatai, 2011 m. – 365 advokatai, 2012 m. – 408 advokatai).

2.2. Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis

Advokatų, prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis

Vidutinis advokato, prireikus teikiančio antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis per mėnesį buvo mažiausias Kauno Tarnyboje (4,49 bylos per mėnesį). Šiaulių Tarnyboje prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiantys advokatai vidutiniškai dirbo su 9,77 bylomis per mėnesį.

Tarnyba	Vilniaus VGTPPT	Kauno VGTPPT	Klaipėdos VGTPPT	Šiaulių VGTPPT	Panevėžio VGTPPT	VISO 2013 m.
Advokatų, prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą (ATP), skaičius	140	99	59	52	66	416
Bylų, kuriose teikta ATP, skaičius	9659	5338	4734	6094	5216	31041
Vidutinis vienam advokatui tenkantis bylų, kuriose buvo teikta ATP, skaičius	68,99	53,92	80,24	117,19	79,03	74,62
Advokatų vidutinis darbo krūvis per mėnesį	5,75	4,49	6,69	9,77	6,59	6,22

2007 m. 403 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 32604 bylose, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7 bylos per mėnesį.

2008 m. 375 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 32606 bylose, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7 bylos per mėnesį.

2009 m. 376 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 23421 byloje, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7 bylos per mėnesį.

2010 m. 352 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 29117 byloje, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7 bylos per mėnesį.

2011 m. 365 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 32890 byloje, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7,5 bylos per mėnesį.

2012 m. 408 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 35061 byloje, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7,2 bylos per mėnesį.

2013 m. 416 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 31041 byloje, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 6,22 bylos per mėnesį.

Advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis

2013 m. vidutinis nuolat antrinę teisinę pagalbą **civilinėse – administracinėse** byloje teikusių advokatų darbo krūvis buvo **12,68 bylų per mėnesį** (didžiausias darbo krūvis buvo Kauno Tarnyboje – 15,67 bylos per mėnesį, mažiausias Panevėžio Tarnyboje – 11,60 bylų per mėnesį).

2008 m. vidutinis nuolat antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse byloje teikusių advokatų darbo krūvis buvo 7, 2009 m. – 10,9, 2010 m. – 11,8, 2011 m. – 11,4 bylų, 2012 – 11,8 bylų per mėnesį.

2013 m. vidutinis nuolat antrinę teisinę pagalbą **baudžiamosiose** byloje teikusių advokatų darbo krūvis buvo **22,1 bylų per mėnesį** (didžiausias darbo krūvis buvo Kauno Tarnyboje – 25,66 bylos per mėnesį, mažiausias Vilniaus Tarnyboje – 20,31 bylos per mėnesį).

2008 m. vidutinis nuolat antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose byloje teikusių advokatų darbo krūvis buvo 19, 2009 m. – 25,2, 2010 m. – 24,1, 2011 m. – 26,4, 2012 m. – 22,2 bylų per mėnesį.

Pastebėtina, kad Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos kolegijos (toliau – Kolegija), vykusios 2010 m. sausio 19 d., sprendimu buvo nustatytas advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, vidutinis darbo krūvis: civilinėse – administracinėse byloje teikiantiems advokatams per mėnesį skiriama nuo 9 iki 12 naujų bylų, o nuolat antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose byloje teikiantiems advokatams – nuo 23 iki 26 naujų bylų. Civilinėse – administracinėse byloje nei viena Tarnyba neskyrė mažesnio nei Kolegijos sprendimu nustatytas naujų bylų skaičiaus, o Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių Tarnybose skirtas naujų bylų skaičius viršijo 12 bylų. Baudžiamosiose byloje tik Kauno Tarnyboje skirtų bylų skaičius pateko į numatytas ribas, kitose Tarnybose skirtų bylų skaičius buvo mažesnis nei 23 naujos bylos, tačiau nei vienoje nebuvo mažesnis nei 20 naujų bylų. Atsižvelgdama į šiuos duomenis, Teisingumo ministerija pasiūlys Kolegijai peržiūrėti nustatytą naujų bylų skaičių.

Advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis

1) Nuolat antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose teikiančių advokatų darbo krūvis

Tarnyba	Vilniaus VGTP	Kauno VGTP	Klaipėdos VGTP	Šiaulių VGTP	Panevėžio VGTP	VISO 2013 m.
Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius, vnt.	10	6	7*	5	4	32
Bylų, kuriose pradėta teikti antrinę teisinę pagalbą, skaičius, vnt.	1456	1128	860	868	557	4869
Vidutinis vienam advokatu tenkantis naujų bylų, kuriose buvo teikta antrinė teisinė pagalba, kiekis, vnt.	145,6	188	132	173,6	139,25	152,16
Advokatų vidutinis darbo krūvis per mėn., vnt.	12,13	15,67	13,2	14,5	11,60	12,68

* Skaičiuojant advokatų darbo krūvį buvo atsižvelgta į tai, kad nuo 2013 m. liepos mėnesio nuolat antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose teikiančių advokatų skaičius padidėjo 1 advokatu.

2) Nuolat antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose teikiančių advokatų darbo krūvis

Tarnyba	Vilniaus VGTP	Kauno VGTP	Klaipėdos VGTP	Šiaulių VGTP	Panevėžio VGTP	VISO 2013 m.
Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius, vnt.	12	9	5	7	5	38
Bylų, kuriose pradėta teikti antrinę teisinę pagalbą, skaičius, vnt.	2924	2771	1232	1895	1235	10057
Vidutinis vienam advokatu tenkantis naujų bylų, kuriose buvo teikta antrinė teisinė pagalba, kiekis, vnt.	243,67	307,89	184,0	270,71	247	264,66
Advokatų vidutinis darbo krūvis per mėn., vnt.	20,31	25,66	20,53	22,56	20,60	22,1

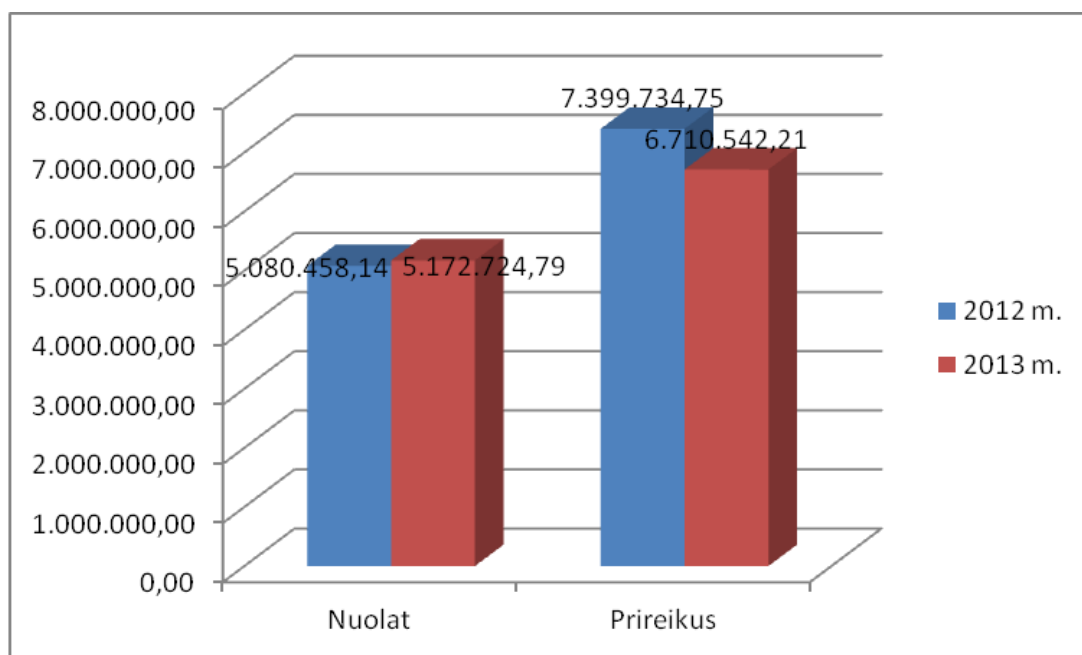
2.3. Apmokėjimas advokatams už suteiktą antrinę teisinę pagalbą

Advokatams, nuolat teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2013 m. mokėtina suma – **5 172 724,79 Lt** (iš jų 2 492 115,21 Lt už suteiktą antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose ir 2 680 609,58 Lt už suteiktą antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose).

<i>Advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, apmokėjimas (priskaičiuotas užmokestis už atitinkamus metus)</i>			
<i>Metai</i>	<i>Civilinės – administracinės bylos (Lt)</i>	<i>Baudžiamosios bylos (Lt)</i>	<i>Iš viso (Lt)</i>
2013	2 492 115,21	2 680 609,58	5 172 724,79
2012	2 342 713,23	2 614 485,30	5 080 458,14
2011	2 319 819,5	2 599 188,68	4 919 007,23
2010	2 322 204,42	2 506 126,45	4 828 330,87
2009	2 161 097,96	2 322 758,24	4 483 856,20
2008	2 001 890,71	2 901 504,8 Lt	4 903 395,54
2007	-	-	3 495 750,79

Advokatams, prireikus teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2013 m. mokėtinas užmokesčio dydis – **6 710 542,21 Lt** (iš jų 2 492 116,96 Lt už suteiktą antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose, 4 218 425,28Lt už suteiktą antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose).

<i>Advokatų, prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą, apmokėjimas (priskaičiuotas užmokestis už atitinkamus metus)</i>				
<i>Metai</i>	<i>Civilinės – administracinės bylos (Lt)</i>		<i>Baudžiamosios bylos (Lt)</i>	<i>Iš viso (Lt)</i>
	<i>civilinės</i>	<i>administracinės</i>		
2013	2 492 116,96		4218 425,28	6 710 542,21
	2 429 603,71	62 513,25		
2012	2 554 714,36		4 756 653,71	7 399 734,75
	2 280 681,42	35 257,08		
2011	2 147 760,07		4 514 368,37	6 662 128,44
	2 117 879,23	29 880,84		
2010	1 897 868,9		4 537 691,1	6 452 859,99
	1 895 941,1	19 227,79		
2009	1 504 690,08		3 885 043,39	5 389 733,47
	1 482 628,5	22 061,58		
2008	1 116 458,89		4 856 550,91	5 975 599 (įskaitant 2588,84 Lt už iki 2005-05-01 suteiktą pagalbą)
	1 097 949,86	18 509,03		
2007	-		-	5 309 164,65

Nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiantiems advokatams 2013 už antrinės teisinės pagalbos teikimą mokėtina suma 92 266,65 didesnė nei 2012 m. mokėtina suma. Advokatams, prireikus teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2013 m. mokėtina suma 689 192,5 Lt mažesnė nei 2012 m. mokėtina suma.

Lėšų suma skirta antrinei teisinei pagalbai teikti 2005-2013 m.:

2005 m. – 7 860 000 Lt
 2006 m. – 11 138 000 Lt
 2007 m. – 12 312 200 Lt
 2008 m. – 15 555 300 Lt
 2009 m. – 13 245 000 Lt
 2010 m. – 13 487 000 Lt
 2011 m. – 14 487 000 Lt
 2012 m. – 13 904 000 Lt
 2013 m. – 13 955 329,49 Lt

Lėšų paskirstymas 2013* m.:

<i>Advokatų užmokesčiui išmokėti (Lt)</i>	<i>Bylinėjimosi išlaidų atlyginimas (Lt)</i>	<i>Advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, išlaidos (Lt)</i>	<i>Tarnybų administravimo išlaidos (Lt)</i>
9 202 208,35 Lt	619 191,24	991 420,38	3 142 509,52

* nurodoma išmokėta suma su 2012 m. įsiskolinimu, kuris buvo padengtas 2013 m.

Tarnybų kreditorinis įsiskolinimas 2006-2013 m. (kiekvienų metų gruodžio 31 dieną):

2006 m. – 100 Lt
 2007 m. – 2000 Lt
 2008 m. – 265 500 Lt
 2009 m. – 1 558 100 Lt
 2010 m. – 2 430 000 Lt
 2011 m. – 726 000 Lt¹
 2012 m. – 3 374 000 Lt
 2013 m. – 5 589 300 Lt

2.3.1. Vidutinė advokato, prireikus teikiančio antrinę teisinę pagalbą, vienos bylos kaina

Prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato vidutinė vienos civilinės – administracinės bylos kaina svyravo nuo 222,80 Lt (Panevėžio Tarnyboje) iki 400,38 Lt (Vilniaus Tarnyboje). Didžiausia vienos baudžiamosios bylos kaina buvo Kauno Tarnyboje (255,12 Lt), mažiausia baudžiamosios bylos kaina buvo Klaipėdos Tarnyboje (181,87 Lt).

<i>Tarnyba</i>	Vilniaus	Kauno	Klaipėdos	Šiaulių	Panevėžio	Viso
Prašymų išmokėti užmokesį už suteiktą ATP civilinėse - administracinėse bylose skaičius	1375	1588	867	1705	1996	7082
Priskaičiuotas užmokestis už ATP teikimą civilinėse - administracinėse bylose*	550 524,71	670 387,93	221 698,36	604 795,31	444 710,65	2 370 338,44
Vidutinė vienos bylos kaina	400,38	422,16	255,71	354,72	222,80	330,91
Prašymų išmokėti užmokesį už suteiktą ATP baudžiamosiose bylose skaičius	5764	3750	3710	3446	2829	18040
Priskaičiuotas užmokestis už ATP teikimą baudžiamosiose bylose * **	1 315 648,40	956 681,88	674 725,72	733 198,68	538 170,60	3 937 943,08
Vidutinė vienos bylos kaina	228,25	255,12	181,87	212,77	190,23	216,34

* sumos be užmokesčio už išvados, ar nėra antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindų, teikimą.

** sumos be užmokesčio už budėjimą ne darbo dienomis.

2013 m. vidutinė prireikus antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose teikiančių advokatų bylos kaina buvo 300,91 Lt (19,24 Lt didesnė nei 2012 m.), o vidutinė prireikus antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose teikiančių advokatų bylos kaina buvo 216,34 Lt (11,94 Lt didesnė nei 2012 m.).

<i>Metai</i>	Vidutinė civilinės - administracinės bylos kaina (Lt)	Vidutinė baudžiamosios bylos kaina (Lt)
2013	330,91	216,34
2012	281,67	204,7
2011	287,7	219,6

¹ Pastebėtina, kad 2011 m. iš centrinės hipotekos įstaigos viršplaninių lėšų buvo skirta 2 850 000 Lt valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų turimiems įsiskolinimams padengti.

2010	323,6	210,2
2009	398,7	197,7
2008	280	200

2.3.2. Vidutinė nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato vienos bylos kaina

Nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato vidutinė vienos civilinės – administracinės bylos kaina svyravo nuo 421,20 Lt (Šiaulių Tarnyboje) iki 600,70 Lt (Klaipėdos Tarnyboje). Didžiausia vienos baudžiamosios bylos kaina buvo Klaipėdos Tarnyboje (305,79 Lt), mažiausia baudžiamosios bylos kaina buvo Kauno Tarnyboje (241,69 Lt).

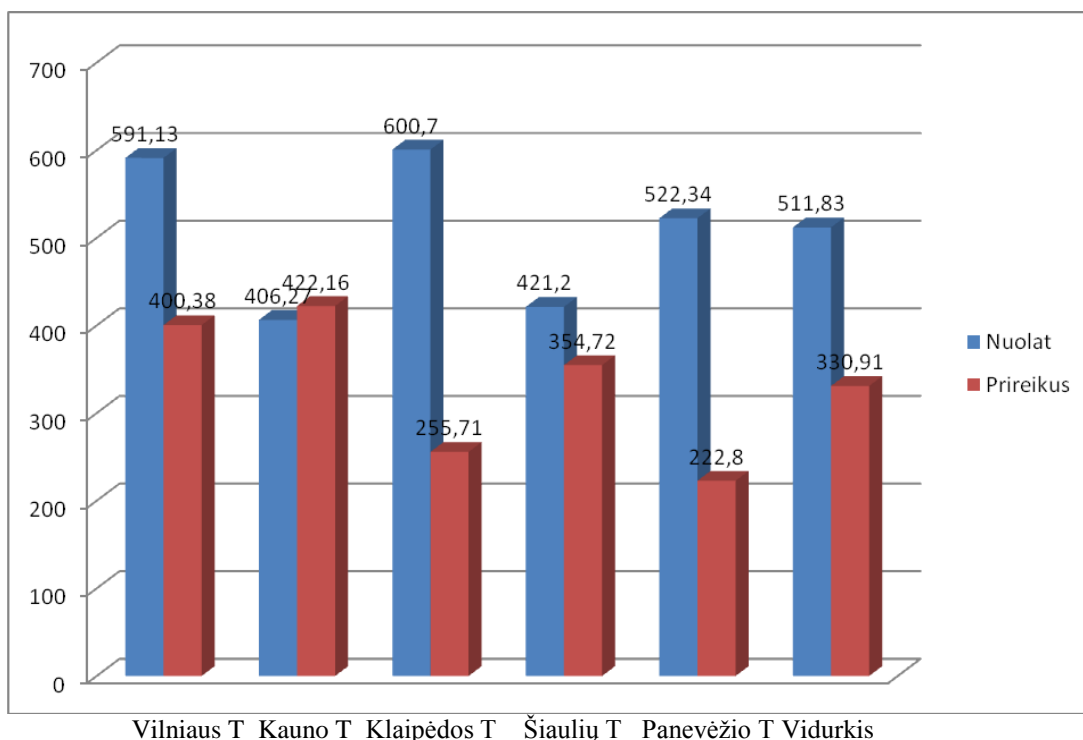
<i>Tarnyba</i>	Vilniaus	Kauno	Klaipėdos	Šiaulių	Panevėžio	Viso
Civilinių - administracinių bylų, kuriose pradėta teikti ATP 2013 m., skaičius	1456	1128	860	868	557	4869
Priskaičiuotas užmokestis civilinėse - administracinėse bylose	860 686,31	458 277,50	516 606,01	365 602,73	290 942,66	2 492 115,21
Vidutinė vienos bylos kaina	591,13	406,27	600,70	421,20	522,34	511,83
Baudžiamųjų bylų, kuriose pradėta teikti ATP 2013 m., skaičius	2924	2771	1232	1895	1235	10057
Priskaičiuotas užmokestis baudžiamosiose bylose	827 890,25	669 721,90	376 728,56	500 832,85	305 436,02	2 680 609,58
Vidutinė vienos bylos kaina	283,14	241,69	305,79	264,29	247,32	266,54

2013 m. vidutinė nuolat antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose teikiančių advokatų bylos kaina buvo 511,83 Lt (21,7 Lt mažesnė nei 2012 m.), vidutinė nuolat antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose teikiančių advokatų bylos kaina buvo 266,54 Lt (0,48 Lt didesnė nei 2012 m.).

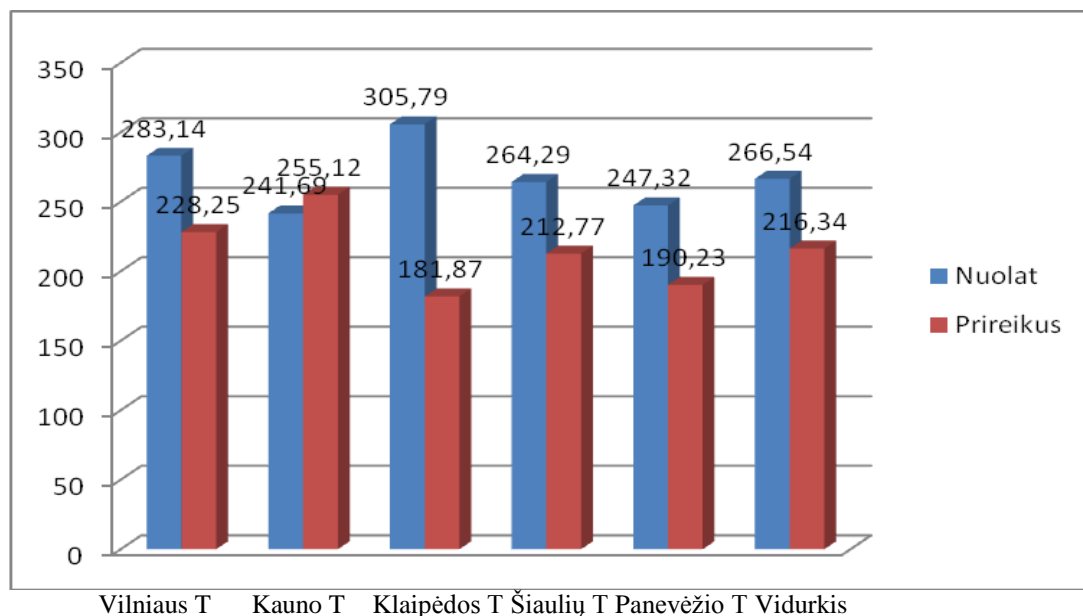
<i>Metai</i>	<i>Vidutinė civilinės - administracinės bylos kaina (Lt)</i>	<i>Vidutinė baudžiamosios bylos kaina (Lt)</i>
2013	511,83	266,54
2012	533,53	266,06
2011	530,97	243,8
2010	542,1	233,9
2009	507,2	217,6
2008	699	335

Vienos bylos kainos palyginimas advokatų nuolat ir prireikus teikiančių ATP civilinėse-administracinėse bylose

Vienos bylos kainos palyginimas advokatų nuolat ir prireikus teikiančių ATP baudžiamosiose bylose

Advokato, nuolat teikiančio antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose, vidutinė vienos bylos kaina yra didesnė už advokato, prireikus teikiančio antrinę teisinę pagalbą, vidutinę vienos bylos kainą 180,92 Lt. Advokato, nuolat teikiančio antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose, vidutinė vienos bylos kaina yra didesnė už advokato, prireikus teikiančio antrinę teisinę pagalbą 50,2 Lt. Pažymėtina, kad priešastys, dėl kurių nuolat antrinę teisinę pagalbą

teikiančio advokato vidutinė vienos bylos kaina yra didesnė nei prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato vidutinė vienos bylos kaina yra tokios pačios kaip ir ankstesniais metais (pavyzdžiui, nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiantiems advokatams dažniau skiriamos didelės apimties bylos arba bylos, nagrinėjamos kitų, nei advokato darbo vieta, miestų teismuose ir pan.).

III. TARNYBŲ VEIKLA, KOORDINUOJANT PIRMINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMĄ

2013 m. Tarnybos negavo nei vieno prašymo organizuoti pirminės teisinės pagalbos teikimą pagal Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 15 straipsnio 8 dalį (kai pareiškėjas pirminės teisinės pagalbos kreipiasi dėl tos savivaldybės, kurios tarnautojas teikia pirminę teisinę pagalbą, įstaigos veiksmų ar neveikimo, tas savivaldybės tarnautojas informuoja pareiškėją apie galimą interesų konfliktą bei informuoja, kad pareiškėjas dėl pirminės teisinės pagalbos suteikimo gali kreiptis į Tarnybą).

Informacija apie priemones, kurių buvo imtasi, vykdant Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatytą funkciją

Vilniaus Tarnyba ataskaitoje nurodė, kad teikė savivaldybių institucijoms metodinę pagalbą, įgyvendinant joms priskirtas funkcijas pirminės teisinės pagalbos srityje. Ši pagalba apėmė pirminę teisinę pagalbą teikiančių specialistų konsultavimą, įvairios informacinės medžiagos teikimą susitikimų metu, telefonu ir elektroniniu paštu.

Vilniaus Tarnyba pažymėjo, jog buvo suorganizuotas susitikimas su savivaldybių darbuotojais, organizuojančiais ir teikiančiais pirminę teisinę pagalbą, kurio metu buvo trumpai buvo paminėti trūkumai, nustatyti savivaldybių siunčiamuose prašymuose dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad tokių trūkumų 2013 m. buvo ne daug, didžiausias dėmesys buvo skiriamas nuo 2014 m. sausio 1 d. naujai įsigaliosiančių teisės aktų valstybės garantuojamos teisinės pagalbos srityje aptarimui. Taip pat buvo parengta ir visoms savivaldybėms išsiuntė rekomendacijas dėl pirminės teisinės pagalbos teikimo.

Kauno Tarnyba ataskaitoje nurodė, kad nuolat teikia rekomendacijas pirminę teisinę pagalbą teikiantiems specialistams, jeigu jie kreipiasi į Kauno Tarnybos specialistus dėl metodinės pagalbos. Paprastai pagalba teikiama žodžiu. Metų eigoje, apibendrinus praktikoje kylančias problemas, buvo pateiktos 2 rekomendacijos savivaldybėms, kuriose kilo daugiausiai problemų teikiant pirminę teisinę pagalbą. Taip pat susitikimo su pirminę teisinę pagalbą teikiančiais specialistais metu buvo aptartos pirminę teisinę pagalbą teikiančių asmenų klaidos ir parengta bei pateikta 1 apibendrinta rekomendacija visoms savivaldybėms.

Klaipėdos Tarnyba ataskaitoje nurodė, kad tiek pirminę teisinę pagalbą teikiantys asmenys, tiek Klaipėdos Tarnybos darbuotojai nuolat elektroniniu paštu, telefonu bendrauja valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo klausimais, siekiant surasti efektyviausius būdus padėti pareiškėjams. Klaipėdos Tarnyba 2013 m. gruodžio 23 d. suorganizavo susitikimą su pirminę teisinę pagalbą teikiančiais specialistais, kuriame dalyvavo 8 (iš 12) savivaldybių atstovai. Susitikimo metu buvo aptarti dažniausiai pasitaikantys prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą pildymo trūkumai, būsimų teisės normų pakeitimų įgyvendinimo galimybės, rekomendacijos, kiti pirminę teisinę pagalbą teikiančių asmenų iškelti klausimai.

Šiaulių Tarnyba ataskaitoje nurodė, kad nuolat konsultavo ir teikė pasiūlymus Šiaulių apygardos teismo teritorijoje esančių savivaldybių institucijų darbuotojams, teikiantiems pirminę

teisinę pagalbą. Su pirminės teisinės pagalbos atstovais 2013 m. lapkričio mėnesį buvo surengtas susitikimas, kurio metu buvo aptartos dažniausiai pasitaikančios prašymų pildymo klaidos, bei pateiktos rekomendacijos kaip jų išvengti.

Panevėžio Tarnybai vykdant pirminės teisinės pagalbos teikimo koordinavimo funkciją, 2013 m. buvo organizuotas vienas susirinkimas su pirminę teisinę pagalbą teikiančiais specialistais. Susirinkimo metu apžvelgti teisės aktų pakeitimai, susiję su valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimu, kurie įsigaliojo nuo 2014 m. sausio 1 d. Susirinkimo metu buvo aktualu apsvarstyti dažniausiai pasitaikančias klaidas konsultuojant pareiškėjus, pildant prašymus suteikti antrinę teisinę pagalbą. Taip pat buvo parengti pasiūlymai dėl pirminės teisinės pagalbos organizavimo ir teikimo.

IV. TARNYBŲ VEIKLA INFORMUOJANT GYVENTOJUS APIE VALSTYBĖS GARANTUOJAMĄ TEISINĘ PAGALBĄ

Vilniaus Tarnyba 2013 m. organizavo susitikimus su Šalčininkų ir Trakų rajono Aukštadvario seniūnijos savivaldybėmis, šių savivaldybių darbuotojais bei gyventojais, informuojant juos apie galimybes gauti antrinę teisinę pagalbą, tokios pagalbos teikimo sąlygas ir tvarką. Taip pat buvo parengti ir regioniniuose dienraščiuose patalpinti 4 informaciniai pranešimai.

Kauno Tarnyba 2013 m. išplatino 2 pranešimus Kauno tardymo izoliatoriui apie ypatumus teikiant valstybės garantuojamą teisinę pagalbą suimtiesiems bei patalpino 1 pranešimą su informacija apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą laikraštyje. Taip pat buvo suorganizuoti 5 susitikimai su visuomene: 1 susitikimas su Trečiojo amžiaus universiteto klausytojais, 4 susitikimai su Kauno m. gyventojais.

Klaipėdos Tarnyba nurodė, kad 2013 m. publikavo 4 pranešimus apie valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą regioniniuose dienraščiuose. Klaipėdos Tarnybos teisininkė taip pat dalyvavo konferencijoje „Smurto ir prekybos žmonėmis epidemija: pagalbos erdvės“, kuriame dalinosi informacija teisės ir valstybės garantuojamos teisinės pagalbos klausimais.

Šiauliai tarnyba 2013 m. dalyvavo susitikime su Joniškio ir Telšių gyventojais bei pristatė teisinės pagalbos teikimo sąlygas ir tvarką.

Panevėžio tarnyba 2013 m. gyventojus apie teisinės pagalbos teikimą informavo susitikimų metu Zarasų, Ignalinos, Utenos, Rokiškio, Pasvalio rajonų ir Visagino miesto savivaldybėse ir Giedraičių seniūnijoje (Molėtų rajonas). Taip pat buvo parengti ir regioniniuose dienraščiuose išplatinti 4 pranešimai.

Visose Tarnybose informacija gyventojams buvo teikiama telefonu, elektroniniu paštu ar tiesiogiai kreipiantis į Tarnybas. Be to, aktuali informacija asmenims, siekiantiems gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, yra pateikta ir Tarnybų patalpose įrengtose skelbimų lentose ir Tarnybų interneto puslapiuose:

<http://vilnius.teisinepagalba.lt>

<http://kaunas.teisinepagalba.lt>

<http://klaipeda.teisinepagalba.lt>

<http://siauliai.teisinepagalba.lt>

<http://panevezys.teisinepagalba.lt>

Gyventojams sudaryta galimybė užpildyti anoniminę anketą apie suteiktos (teikiamos) teisinės pagalbos kokybę.

V. PROBLEMOS, TRUKDANČIOS TINKAMAI ĮGYVENDINTI TARNYBŲ FUNKCIJAS IR JOMS KELIAMUS UŽDAVINIUS, TARNYBŲ VEIKLOS TRŪKUMUS ĮTAKOJANTYS VEIKSNIAI, PRIEMONĖS, KURIŲ NUMATOMA IMTIS TOBULINANT TARNYBŲ VEIKLĄ

Tarnybos ataskaitose nurodė šias problemas, trukdančias tinkamai įgyvendinti jų funkcijas ir joms keliamus uždavinius:

1. Visos Tarnybos nurodė, kad pagrindinė veikloje kylanti problema yra valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimui ir organizavimui skirtas nepakankamas finansavimas, dėl kurio Tarnybos negali per teisės aktų nustatytus terminus išmokėti užmokestį advokatams už antrinės teisinės pagalbos teikimą ir atlyginti visas antrinės teisinės pagalbos teikimo išlaidas. Dėl trūkstamų lėšų bei metų pabaigoje visos Tarnybos turėjo kreditorinių įsiskolinimų advokatams.

2. Ne mažiau aktuali problema išlieka žmoniškųjų išteklių trūkumas. Tarnybos nurodė, jog besikreipiančių pareiškėjų skaičius kasmet didėja, be to, Tarnyboms suteikiama daugiau funkcijų, tačiau darbuotojų skaičius nėra didinamas. Atsižvelgiant į tai, Tarnybų darbuotojai vykdydami įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą. Per mažas valstybės tarnautojų skaičius taip pat trukdo greitai ir efektyviai reaguoti į pareiškėjų skundus.

3. Klaipėdos Tarnyba pažymėjo, kad veiklai įtakos turėjo ir besitęsiantis kai kurių pareiškėjų piktnaudžiavimas teise gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą ir piktnaudžiavimas procesinėmis teisėmis. Didžioji dalis administraciniam teismui pateiktųjų skundų dėl Klaipėdos Tarnybos sprendimų, veiksmų ar neveikimo, buvo pateikta tų pačių pareiškėjų, kurie atskirais atvejais buvo pripažinti piktnaudžiaujančiais valstybės garantuojama teisine pagalba, materialiomis ar procesinėmis teisėmis. Tie patys asmenys Tarnybai pateikia ypatingai didelį skaičių įvairių prašymų, skundų ir raštų. Tarnybos bei advokatų veiksmus jie skundžia Teisingumo ministerijai bei įvairioms kitoms institucijoms, Tarnybos tarnautojams bei advokatams inicijuoja privataus kaltinimo baudžiamąsias bylas. Atsakymų, paaiškinimų rengimas bei dalyvavimas bylose reikalauja labai daug laiko. Be to, kadangi apie tokį šių asmenų elgesį puikiai žino iš esmės visi Klaipėdos Tarnybos teritorijoje praktikuojantys advokatai bei kiti teisėsaugos institucijų atstovai, tampa vis sudėtingiau tokiems asmenims suteikus antrinę teisinę pagalbą parinkti ją teikti galintį advokatą. Daugiau kaip pusė Klaipėdoje prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų yra Tarnybai ne kartą raštu pranešę, kad kategoriškai atsisako teikti šiems minimiems asmenims teisinės paslaugas, o kai kurie advokatai net nutraukia su Tarnyba sudarytas antrinės teisinės pagalbos teikimo prireikus sutartis, nei vykdo Tarnybos pavedimus teikti šiems asmenims teisinę pagalbą.

4. Klaipėdos Tarnyba nurodė, jog neigiamos įtakos veiklai turi ir mažas advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius. Dėl šios priežasties ne tik sudėtinga užtikrinti antrinės teisinės pagalbos teikimą, tačiau net ir ją suteikus bei paskyrus advokatą, pareiškėjams ne visada pavyksta greitai sulaukti teisinės pagalbos. Dėl didelio advokatų užimtumo ir darbo krūvio antrinės teisinės pagalbos teikimas užsitęsia, o kartu užsitęsia ir bylų nagrinėjimas teismuose.

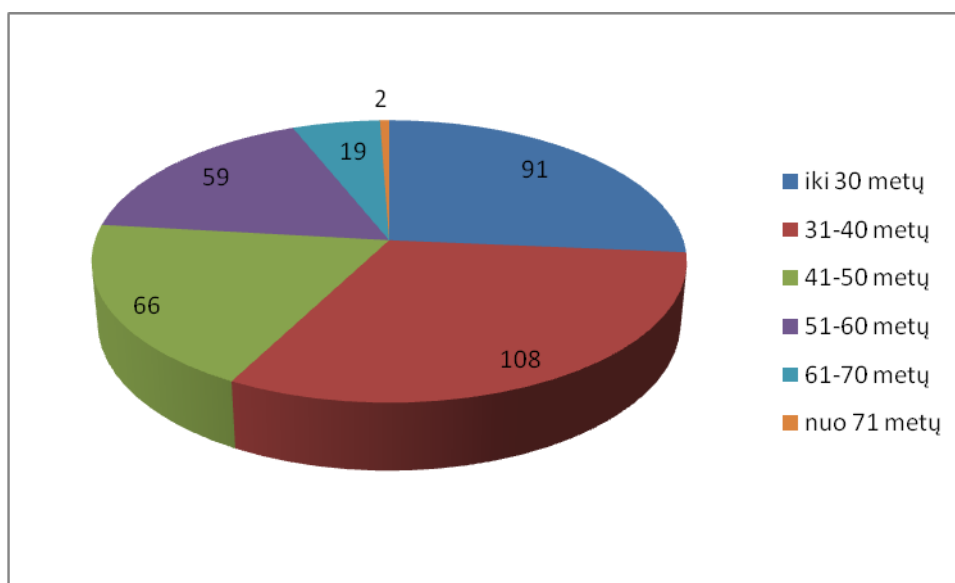
VI. ANTRINE TEISINE PAGALBA PASINAUDOJUSIŲ ASMENŲ IR VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ NUOMONĖ APIE ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS KOKYBĘ

Antrine teisine pagalba pasinaudojusių asmenų nuomonė apie Tarnybų ir antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų veiklą

Tarnybose buvo sudaryta galimybė pareiškėjams pildant anonimines anketas pateikti savo nuomonę apie suteiktos (teikiamos) antrinės teisinės pagalbos kokybę, vertinant Tarnybos (jos darbuotojų) ir antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų veiklą, be to, Tarnybos pareiškėjų apklausas vykdė ir telefonu.

Viso buvo užpildyta 345 anketų. Daugiausiai apklaustų asmenų (31,30 proc.) pateko į 31-40 metų amžiaus grupę. 26,38 proc. – iki 30 metų amžiaus, 19,13 proc. pareiškėjų buvo 41-50 metų amžiaus, 17,10 proc. – 51-60 metų amžiaus, 5,51 proc. – 61-70 metų amžiaus ir 0,58 proc. – virš 71 metų amžiaus.

Diagramoje pavaizduotas respondentų pasiskirstymas pagal amžių:

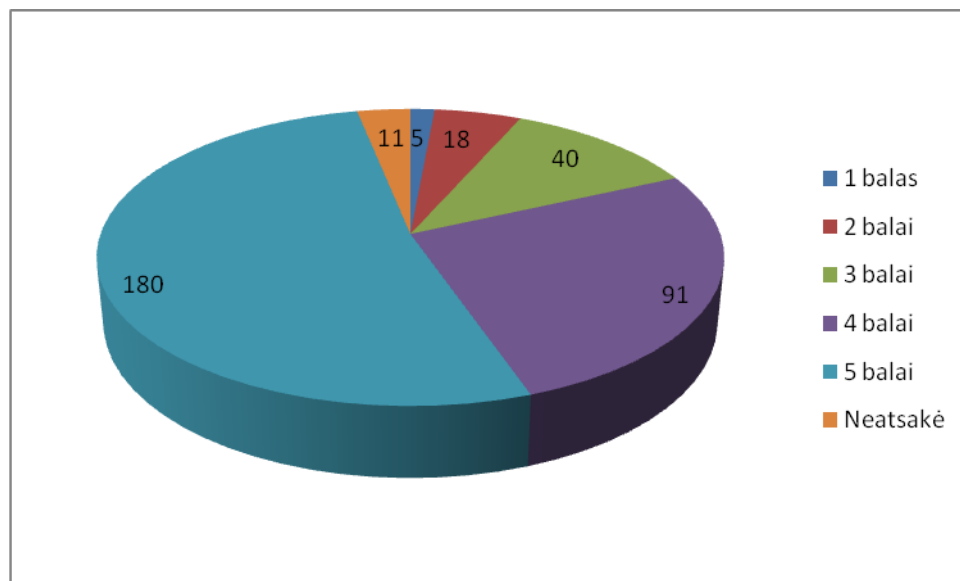

Dauguma apklaustų asmenų (60 proc.) dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo kreipėsi tik vieną kartą, 25,22 proc. – 2 kartus, 11,88 proc. – 3 ir daugiau kartų, 2,90 proc. respondentų į šį klausimą neatsakė.

Didžiąją dalį apklaustų asmenų (67,83 proc.) antrinė teisinė pagalba buvo suteikta civilinėse bylose, 14,78 proc. atvejų baudžiamosiose bylose, 10,14 proc. administracinių teisės pažeidimo bylose, 4,93 proc. – įvairaus pobūdžio teisiniuose ginčuose, 2,32 proc. – administracinėse bylose.

Vertindami antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato paslaugų kokybę, **penkis balus** skyrė 52,17 proc. pareiškėjų, **keturis** – 26,38 proc., **tris** – 11,59 proc., **du** – 5,22 proc., **vieną** – 1,45 proc., **3,19 proc. į klausimą neatsakė.**

Diagramoje pavaizduotas pareiškėjų skaičius pasirinkęs joje nurodyto dydžio įvertinimą:

Į klausimą apie pirmo susitikimo su advokatu laiką 67,54 proc. respondentų nurodė, kad tai įvyko greičiau nei per 2 sav., nuo 2 sav. iki 1 mėn. – 14,20 proc., nuo 1 mėn. iki 2 mėn. – 4,06 proc., daugiau nei 2 mėn. – 1,16 proc., neatsakė į klausimą – 13,04 proc.

Į klausimą „Ar advokatas išklausė ir įsigilino į problemą?“ 69,57 proc. respondentų atsakė teigiamai, 3,19 proc. – neigiamai, 19,42 proc. nurodė, kad advokatas išklausė, bet neįsigilino į problemą, 7,83 į klausimą neatsakė.

77,68 proc. respondentų nurodė, kad procesiniai dokumentai buvo parengti laiku, 7,83 proc. pažymėjo, kad šie dokumentai buvo parengti ne laiku, 5,22 proc. nurodė, kad procesinių dokumentų rengti nereikėjo, 9,28 proc. į klausimą neatsakė.

81,16 proc. apklaustųjų nurodė, kad teismas priėmė advokato parengtus procesinius dokumentus, 6,15 proc. nurodė, kad procesiniai dokumentai buvo priimti pašalinus jų trūkumus, 2,90 proc. atsakė, kad teismas nepriėmė advokato pateiktų dokumentų, 4,93 proc. nurodė, kad tokių dokumentų rengti nereikėjo, 4,93 proc. į klausimą neatsakė.

Į klausimą „Ar advokatas tinkamai atstovavo teisminėje (ikiteisminėje) institucijoje?“ 78,55 proc. respondentų atsakė teigiamai, 8,41 proc. – neigiamai, 6,67 proc. – atstovauti nereikėjo, 6,38 proc. – neatsakė į šį klausimą.

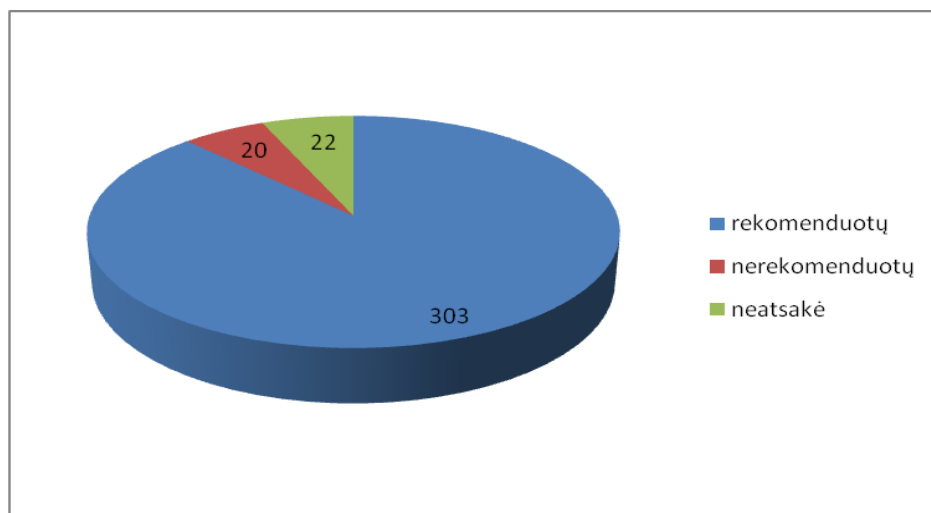
Pareiškėjai nurodė, kad 55,36 proc. atvejų jiems siūlyta ginčą spręsti taikiai, 20,56 proc. nurodė, kad jiems nebuvo siūlyta taikiai spręsti ginčą, 23,77 proc. atvejų – byloje nebuvo ginčo, 0,29 proc. į klausimą neatsakė.

0,35 proc. atvejų pareiškėjai skundė advokato veiksmus (neveikimą), prašė pakeisti jį kitu advokatu. 96,52 proc. atvejų to daryti neprireikė.

Į klausimą, ar advokatas prašė užmokesčio, 4,06 proc. respondentų atsakė teigiamai. Pažymėtina, kad Teisingumo ministerijoje 2013 metais nebuvo gauta skundų, kuriuose pareiškėjai nurodytų, jog advokatui, teikiančiam antrinę teisinę pagalbą, sumokėjo papildomą užmokesťį.

87,83 proc. respondentų rekomenduoūt savo draugams (pažįstamiems) kreiptis į tarnybą dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo.

Diagramoje pavaizduota, kiek pareiškėjų rekomenduotų antrinę teisinę pagalbą savo draugams (pažįstamiems):

Tarnybų darbą anketose įvertino 345 pareiškėjai. 84,35 proc. pareiškėjų nurodė, kad tarnybos darbuotojai atsakė į visus jiems rūpimus (su antrine teisine pagalba susijusius) klausimus, 2,32 proc. nurodė, kad atsakymų į šiuos klausimus negavo, 7,25 proc. buvo atsakyta nepilnai, 6,01 proc. į klausimą neatsakė.

Į klausimą „Ar tarnybos darbuotojai su jumis bendravo mandagiai?“ 92,17 proc. respondentų atsakė teigiamai, 1,16 proc. – neigiamai, likę neatsakė į šį klausimą (dalis jų nurodė, kad su Tarnybų darbuotojais bendrauti neteko, kadangi prašymus suteikti antrinę teisinę pagalbą siuntė paštu).

93,62 proc. respondentų rekomenduotų kitiems asmenims kreiptis į Tarnybą, 5,80 proc. nerekomenduotų, 0,6 proc. – į klausimą neatsakė.

Tarnybos darbo laikas tinkamas 93,91 proc. respondentų, 4,35 proc. netinkamas, likę respondentai neatsakė į šį klausimą.

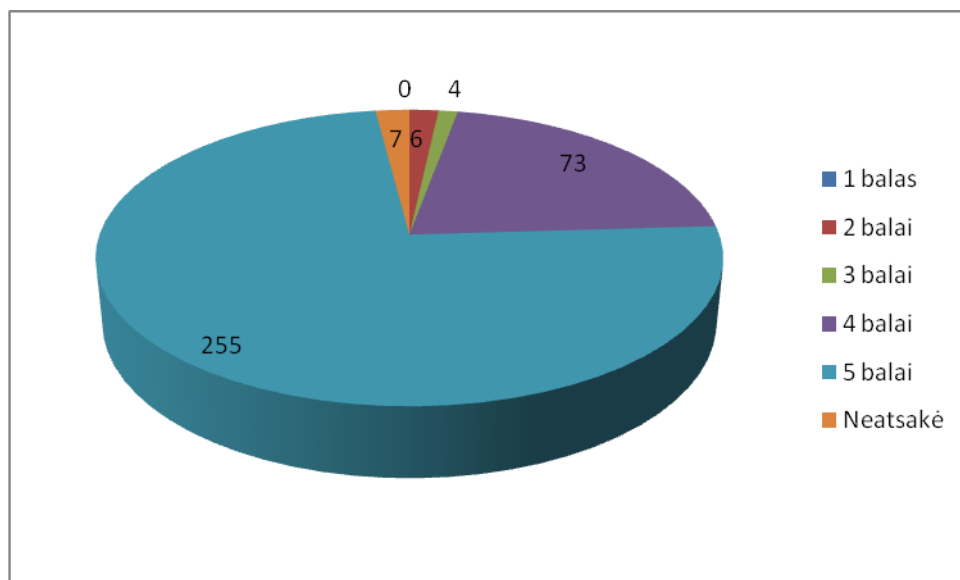
90,43 proc. apklaustųjų nurodė, kad Tarnybos administratorė tinkamai paaiškino apie Tarnybos teikiamas paslaugas, 4,06 proc. kad netinkamai, 5,51 proc. į klausimą neatsakė.

92,46 proc. respondentų Tarnybos sprendimas buvo aiškus ir suprantamas, 5,51 proc. asmenų nesuprato Tarnybos sprendimo turinio, kiti respondentai į klausimą neatsakė.

Į klausimą „Ar Jūsų nuomone, sprendime yra pateikta visa svarbi ir reikalinga informacija?“ 97,68 proc. respondentų atsakė teigiamai, 1,16 proc. neigiamai.

Paprašyti įvertinti Tarnybos paslaugų kokybę, 5 balais ją įvertino 73,91 proc. asmenų, 4 balais – 21,16 proc. asmenų, 3 balais – 1,16 proc., 2 balais – 1,74 proc., 1 balu – 0 proc., 2 proc. į klausimą neatsakė.

Diagramoje pavaizduota kiek pareiškėjų skyrė joje nurodytą balų skaičių, vertindami Tarnybos veiklą:

Paprašyti nurodyti, su kokiomis problemomis susiduria, keli pareiškėjai įvardijo ilgą laukimą eilėje prašymui pateikti, sėdimų vietų Tarnybos laukiamajame trūkumą, nepritaikytas patalpas judėjimo negalią turintiems asmenims, ilgą ir neaiškų sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo, aplinkybę, jog nebuvo nurodyta tiksli 50 proc. mokėtina suma paduodant prašymą suteikti antrinę teisinę pagalbą, nebuvo atsakyta į visus kilusius klausimus dėl galimo bylos neperspektyvumo.

Teismų, prokuratūrų, ikiteisminio tyrimo institucijų nuomonė apie Tarnybų ir antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų veiklą

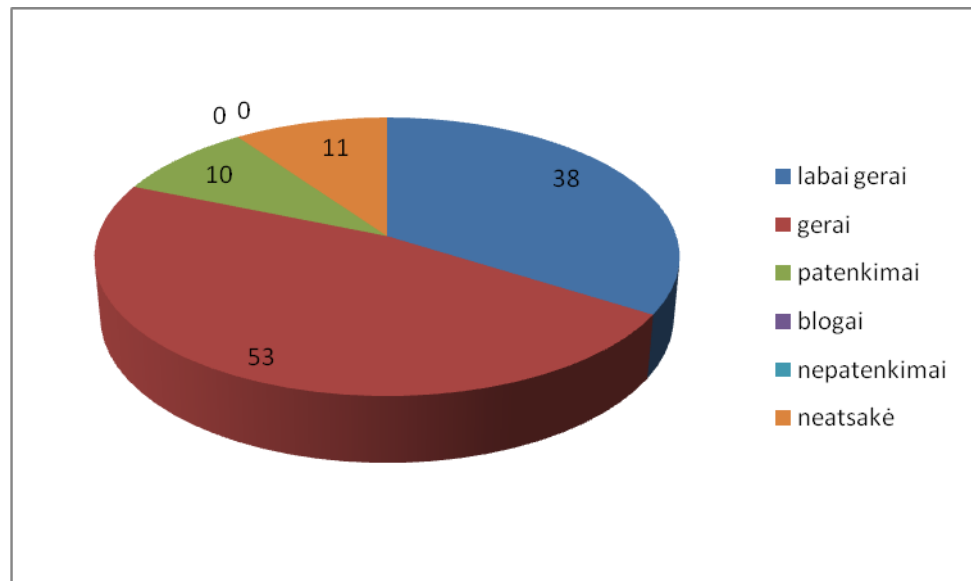
Tarnybos, siekdamos išsiaiškinti, kaip teismai, prokuratūros ir ikiteisminio tyrimo institucijos vertina jų ir advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, veiklos palankumą, atliko apklausą ir sudarė galimybę institucijoms pareikšti nuomonę joms pateiktose anketose. Iš viso buvo užpildytos 112 anketos: 40 anketų – Šiaulių Tarnybos veiklos teritorijoje esančių institucijų, 18 anketų – Panevėžio Tarnybos veiklos teritorijoje esančių institucijų, 18 anketų – Klaipėdos Tarnybos veiklos teritorijoje esančių institucijų, 24 anketos – Kauno Tarnybos veiklos teritorijoje esančių institucijų ir 12 anketų – Vilniaus Tarnybos veiklos teritorijoje esančių institucijų.

Į klausimą „Kaip dažnai Jums savo profesinėje veikloje tenka susidurti, bendradarbiauti su Tarnyba?“ 46,43 proc. respondentų nurodė, kad bent kartą per mėnesį, 30,36 proc. bent kartą per savaitę, 3,57 proc. kiekvieną dieną, 17,86 proc. – rečiau nei vieną kartą per mėnesį, 1,79 proc. respondentų neatsakė į šį klausimą. Lyginant su 2012 m. apklausų duomenimis, išaugo respondentų, nurodžiusių, kad su Tarnyba bendradarbiauti teko bent kartą per mėnesį (2012 m. tokių buvo 35,6 proc.) ar bent kartą per savaitę (2012 m. – 28,2 proc. apklaustųjų).

Daugiau nei pusė institucijų atstovų nurodė, kad jiems bent kartą per savaitę tenka susidurti, bendradarbiauti su valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančiais advokatais (51,79 proc. apklaustųjų). Bent kartą per mėnesį su šiais advokatais bendravo 25,89 proc. respondentų, kiekvieną dieną – 11,67 proc., rečiau nei kartą į mėnesį – 6,25 proc. (4,46 proc. respondentų neatsakė į šį klausimą).

Atsakymus į klausimą „Kaip Jūs vertiname Tarnybos veiklą?“ iliustruoja ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.

Blogai – 0 proc.

Patenkinamai – 8,93 proc.

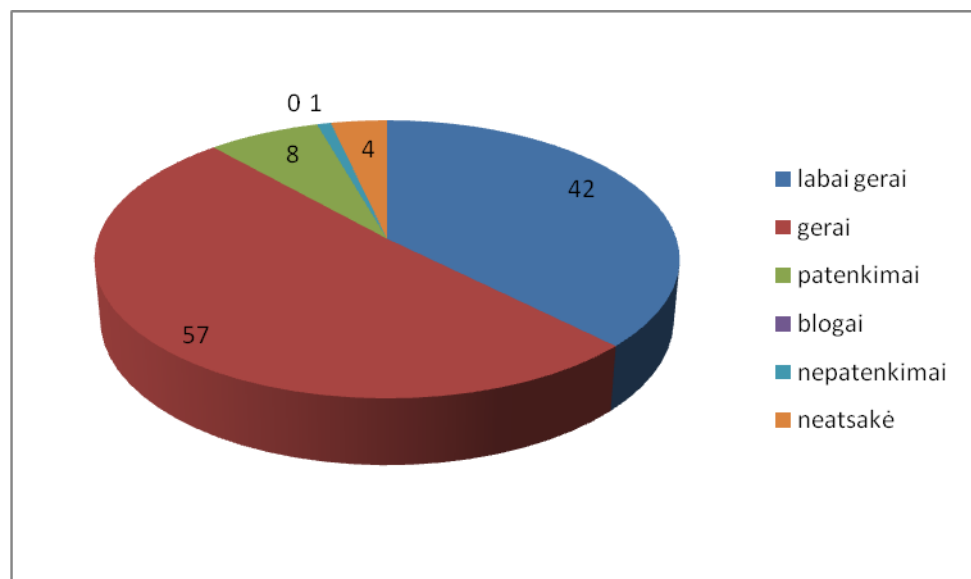
Gerai – 47,32 proc.

Labai gerai – 33,93 proc.

Neatsakė – 9,82 proc.

Kaip matyti iš pateiktos diagramos „gerai“ ir „labai gerai“ Tarnybas įvertino 81,25 proc. respondentų.

Atsakymus į klausimą „Kaip Jūs vertinate tarnybos koordinatoriaus veiklą?“ iliustruoja ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0,89 proc.

Blogai – 0 proc.

Patenkinamai – 7,14 proc.

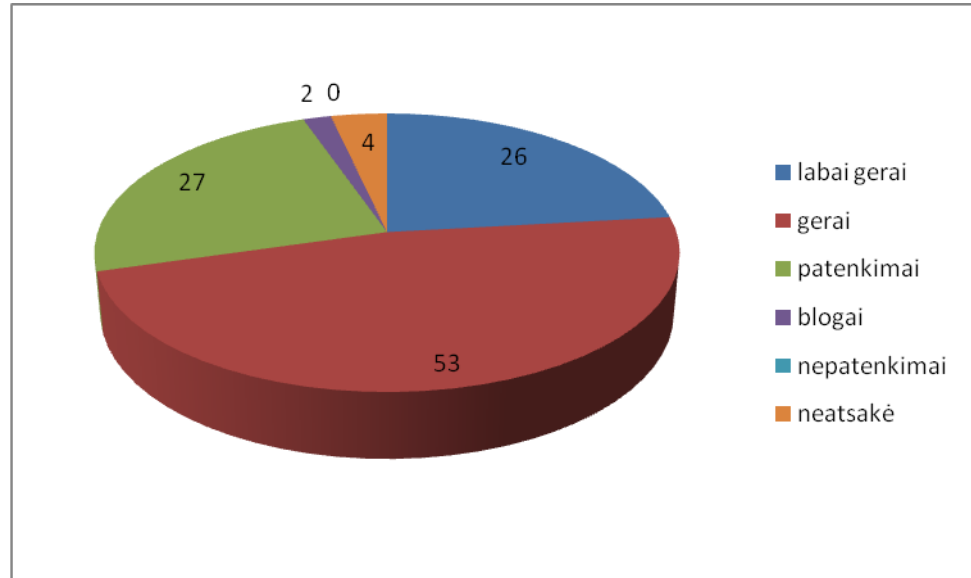
Gerai – 50,89 proc.

Labai gerai – 37,5 proc.

Neatsakė – 3,57 proc.

„Gerai“ ir „labai gerai“ koordinatoriaus veiklą įvertino 88,39 proc. respondentų.

Atsakymus į klausimą „Kaip Jūs vertinate nuolat valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančius advokatus, jų teikiamų paslaugų kokybę?“ iliustruoja ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.

Blogai – 1,79 proc.

Patenkinamai – 24,11 proc.

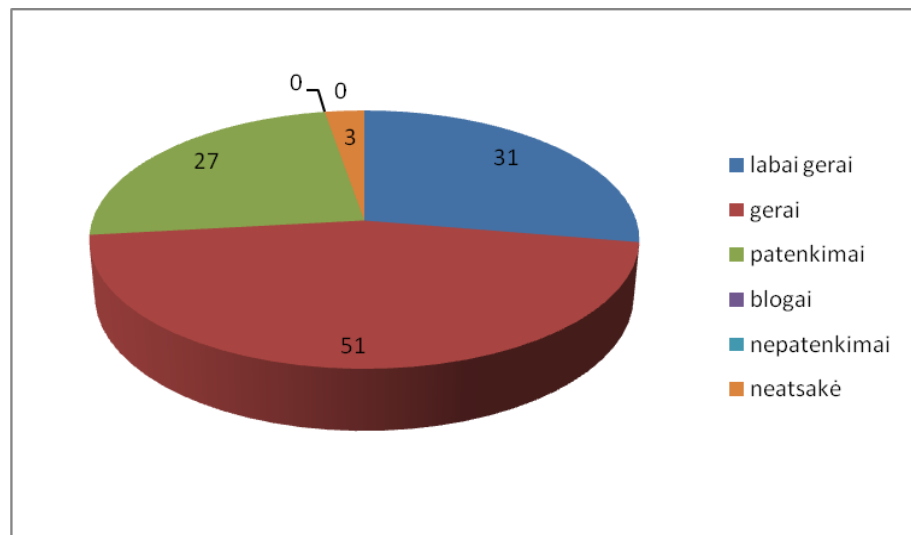
Gerai – 47,32 proc.

Labai gerai – 23,21 proc.

Neatsakė – 3,57 proc.

„Gerai“ ir „labai gerai“ nuolat valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančius advokatus įvertino 70,54 proc. respondentų.

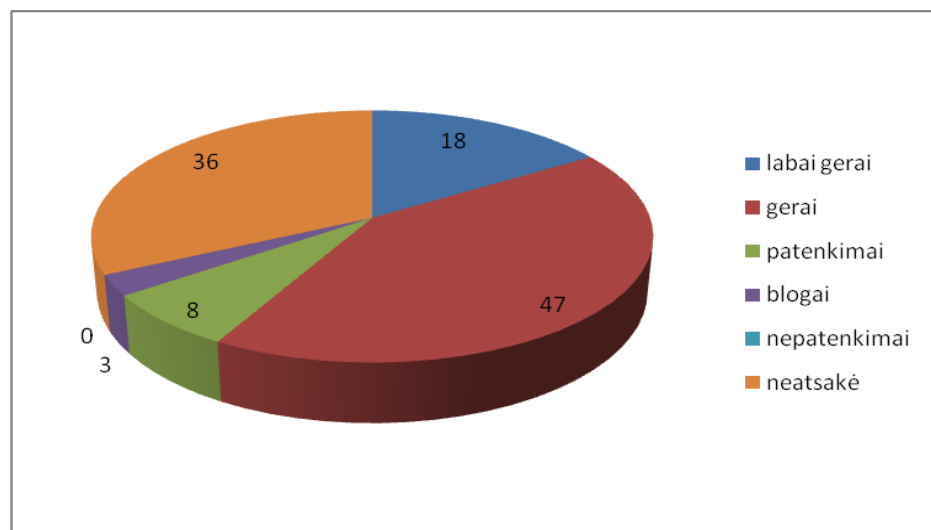
Atsakymus į klausimą „Kaip Jūs vertinate prireikus valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančius advokatus, jų teikiamų paslaugų kokybę?“ iliustruoja ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.
Blogai – 0 proc.
Patenkinamai – 24,11 proc.
Gerai – 45,54 proc.
Labai gerai – 27,68 proc.
Neatsakė – 2,68 proc.

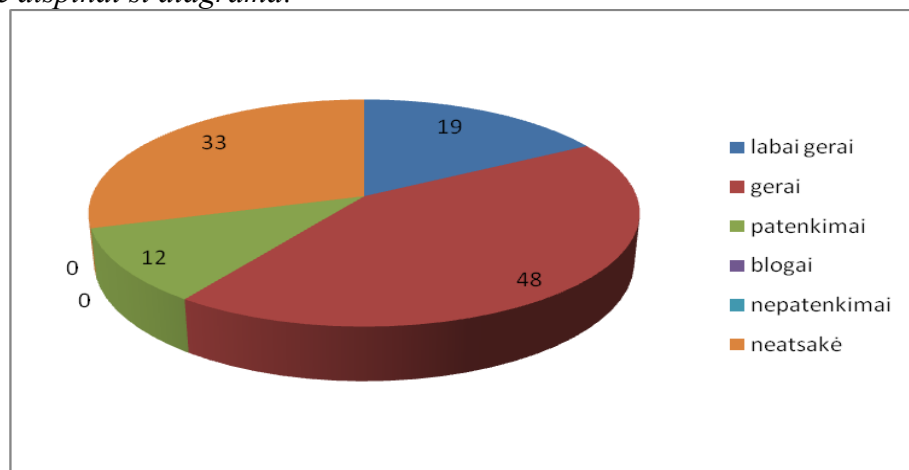
„Gerai“ ir „labai gerai“ prireikus valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančius advokatus įvertino 73,21 proc. respondentų.

Institucijų nuomonę apie nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų dalyvavimą teismo posėdžiuose atspindi ši diagrama (institucijų buvo klausta, ar advokatai dažnai prašo atidėti teismo posėdį dėl to, kad negali jame dalyvauti):

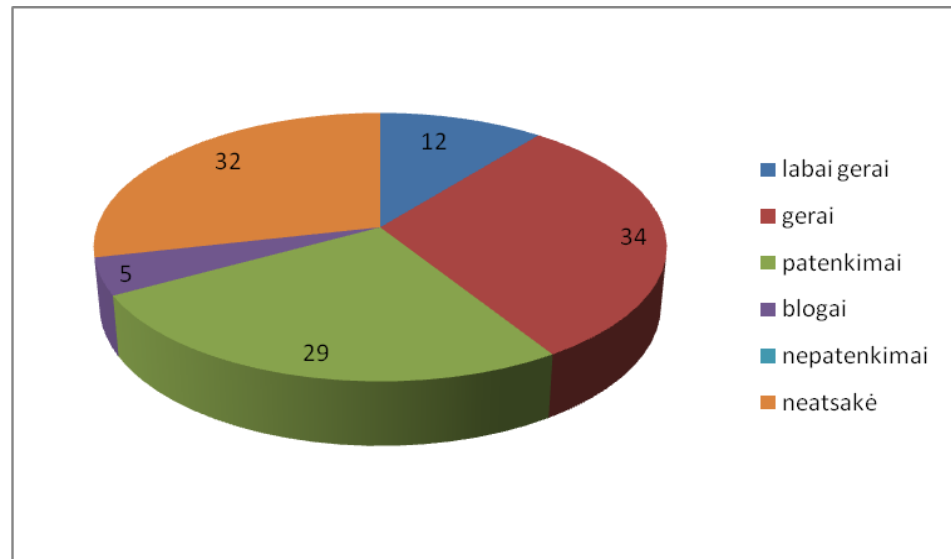
Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.
Blogai – 2,68 proc.
Patenkinamai – 7,14 proc.
Gerai – 41,96 proc.
Labai gerai – 16,07 proc.
Neatsakė – 32,14 proc.

Institucijų nuomonę apie prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų dalyvavimą teismo posėdžiuose atspindi ši diagrama:

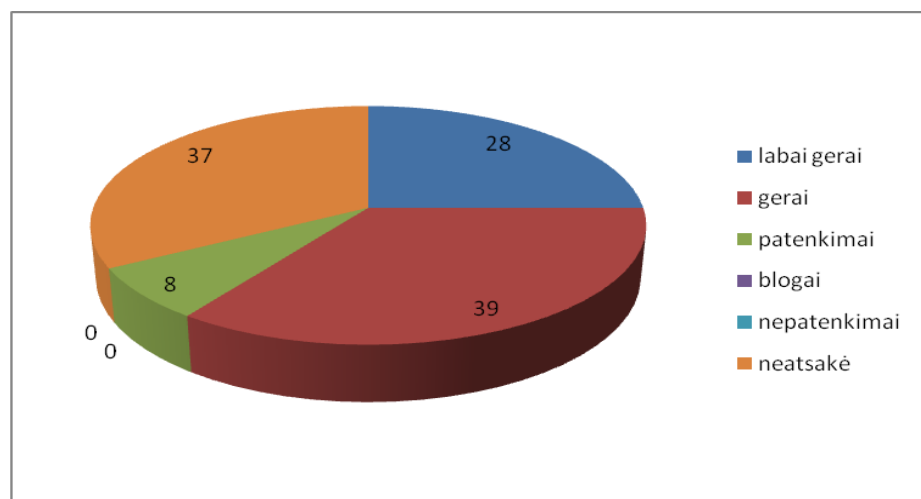
Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.
Blogai – 0 proc.
Patenkinamai – 10,74 proc.
Gerai – 42,86 proc.
Labai gerai – 15,3 proc.
Neatsakė – 16,96 proc.

Institucijų nuomonę apie advokatų, kurie dalyvauja procese ne tarnybos parinkimu ar sprendimu, dalyvavimą teismo posėdžiuose atspindi ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.
Blogai – 4,46 proc.
Patenkinamai – 25,89 proc.
Gerai – 30,36 proc.
Labai gerai – 10,7 proc.
Neatsakė – 28,57 proc.

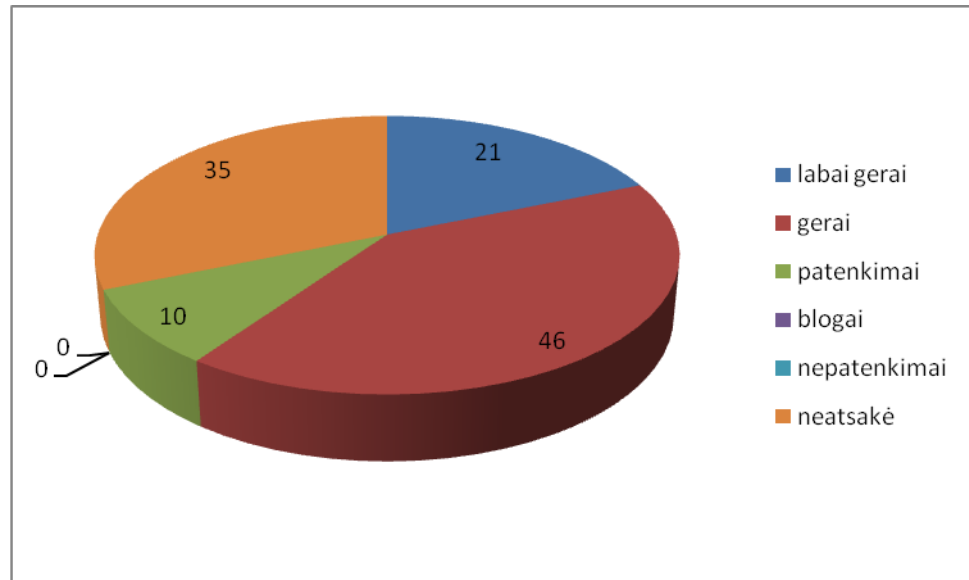
Institucijų nuomonę apie nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų atsisakymo dalyvauti teismo posėdžiuose pagrįstumą atspindi ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.
Blogai – 0 proc.

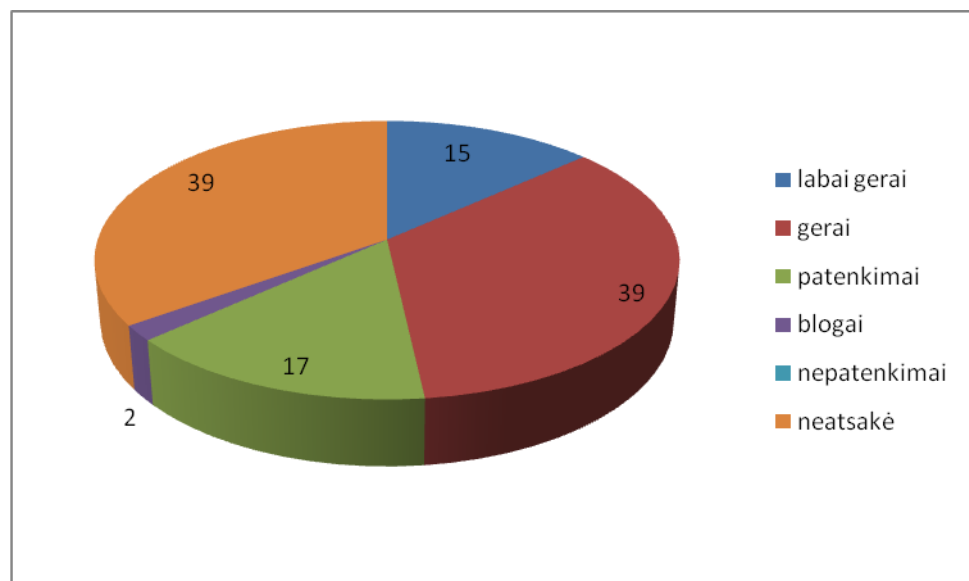
*Patenkinamai – 7,14 proc.
 Gerai – 34,82 proc.
 Labai gerai – 25 proc.
 Neatsakė – 33,04 proc.*

Institucijų nuomonę apie prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų atsisakymo dalyvauti teismo posėdžiuose pagrįstumą atspindi ši diagrama:

*Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.
 Blogai – 0 proc.
 Patenkinamai – 0,89 proc.
 Gerai – 41,07 proc.
 Labai gerai – 18,75 proc.
 Neatsakė – 31,25 proc.*

Institucijų nuomonę apie advokatų, kurie dalyvauja procese ne tarnybos parinkimu ar sprendimu, atsisakymo dalyvauti teismo posėdžiuose pagrįstumą atspindi ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.

Blogai – 1,79 proc.
Patenkinamai – 15,18 proc.
Gerai – 34,82 proc.
Labai gerai – 13,39 proc.
Neatsakė – 34,82 proc.

Paprašytos nurodyti, kokias įžvelgia advokatų, teikiančių valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, veiklos tobulinimo galimybes, institucijos pasiūlė griežtinti advokatų darbo kontrolę, didinti advokatų skaičių, gerinti darbo kokybę ir teikiamų paslaugų efektyvumą.

Į klausimą, ar, pateikus koordinatoriui pranešimą dėl būtinojo gynėjo dalyvavimo baudžiamajame procese, į jį reaguojama laiku, institucijos atsakė taip: 90,18 proc. atvejų reaguojama laiku, 4,46 proc. atvejų – dažnai pavėluotai, 5,36 proc. respondentai į šį klausimą neatsakė.

Koordinatorius, atsisakydamas parinkti gynėją, motyvuoja atsisakymo parinkti priežastis 77,68 proc. atvejų tinkamai, 7,14 proc. atvejų – kartais netinkamai, 1,79 proc. atvejų – netinkamai, 1,2 proc. atvejų – motyvai nepateikiami, 1,79 proc. atvejų – atsakymas negaunamas, 10,71 proc. respondentų neatsakė į šį klausimą.

Atsakydami į klausimą „Kokias įžvelgiate koordinatoriaus veiklos tobulinimo galimybes?“, kai kurie apklaustieji nurodė, kad reikėtų spartesnio gynėjo parinkimo, didesnio parinko budinčių advokatų skaičiaus.

Į klausimą „Kokias įžvelgiate Tarnybos veiklos tobulinimo galimybes?“ institucijos atsakė, kad Tarnybos turėtų:

1. didinti advokatų skaičių (ypač mažesniuose miestuose), didinti advokatų konkurenciją, išplėsti budinčių advokatų sąrašą, sukurti advokatų skatinimo mechanizmą;
2. atsisakyti nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų, paliekant advokatus, prireikus teikiančius antrinę teisinę pagalbą. Manytina, kad užmokesčio mokėjimo tvarka advokatams, prireikus teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, skatina aktyvesnį advokatų dalyvavimą baudžiamajame procese;
3. padidinus advokatų skaičių, sumažinti jų darbo krūvį.

Į klausimą „Ar konkrečiai Jums pakanka informuotumo apie pirminę, antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, kad galėtumėte žmonėms patarti, juos teisingai nukreipti?“ 87,5 proc. atsakė teigiamai, 8,93 proc. neigiamai, 3,57 proc. respondentų neatsakė į šį klausimą.

Papildomai minėtais klausimais informacijos (el. paštu, internetinėje svetainėje) norėtų gauti 30,36 proc. respondentų, o 32,14 proc. respondentų ši informacija nereikalinga (37,5 proc. respondentų neatsakė į šį klausimą).

Į klausimą, ar Tarnybos interneto svetainėje yra pakankamai informacijos 91,96 proc. atsakė teigiamai, 3,57 proc. – neigiamai, 4,46 proc. – neatsakė į šį klausimą.

VII. KITA INFORMACIJA

1. Dėl 2009 m. sumažintų valstybės biudžeto lėšų asignavimų, skiriamų šiai programai, buvo sprendžiamas klausimas dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos apimčių mažinimo, siekiant išvengti didelių kreditorinių įsiskolinimų. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 707 (toliau – Nutarimas) 25 proc. buvo sumažinti metiniai pajamų lygiai antrinei teisinei pagalbai gauti. Šio Nutarimo galiojimas buvo pratęsiamas ir 2010 m. – 2013 m. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. minimali mėnesinė alga buvo padidinta iki 1000 Lt,

todėl antrinė teisinė pagalba prieinama didesniai asmenų ratui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1223 Nutarimo galiojimas pratęstas iki 2014-12-31.

2. 2013 m. gegužės 9 d. buvo priimtas naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas. Šio įstatymo nuostatos įsigaliojo nuo 2014 m. sausio 1 d.

4. 2013 m. buvo priimti šie teisės aktai, reguliuojantys teisinius santykius antrinės teisinės pagalbos teikimo (jos teikimo organizavimo) srityje:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 17 d. nutarimas Nr. 645 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 22 d. nutarimo Nr. 69 „Dėl Advokatams už antrinės teisinės pagalbos teikimą ir koordinavimą mokamo užmokesčio dydžių ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimas Nr. 1223 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 8 d. nutarimą Nr. 707 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 27 d. nutarimo Nr. 468 „Dėl asmenų turto ir pajamų lygių antrinei teisei pagalbai gauti nustatymo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. vasario 12 d. įsakymas Nr. 1R-35 „Dėl teisingumo ministro 2005 m. birželio 15 d. įsakymą Nr. 1R-189 „Dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos koordinavimo tarybos nuostatų ir sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gegužės 17 d. įsakymas Nr. 1R-154 „Dėl teisingumo ministro 2008 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. 1R-11 „Dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų steigimo ir viešųjų įstaigų Vilniaus viešosios advokatų kontoros bei Šiaulių viešosios advokatų kontoros pertvarkymo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. birželio 3 d. įsakymas Nr. 1R-163 „Dėl teisingumo ministro 2008 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 1R-347 „Dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos kolegijos nuostatų ir sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. rugpjūčio 1 d. įsakymas Nr. 1R-201 „Dėl teisingumo ministro 2006 m. kovo 27 d. įsakymo Nr. 1R-99 „Dėl advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičiaus nustatymo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. rugsėjo 12 d. įsakymas Nr. 1R-218 „Dėl teisingumo ministro 2008 m. gruodžio 8 d. įsakymą Nr. 1R-478 „Dėl advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, duomenų apie suteiktą (teikiamą) antrinę teisinę pagalbą rinkimo, kaupimo ir pateikimo valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyboms tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. spalio 29 d. įsakymas Nr. 1R-253 „Dėl kelionei į antrinės teisinės pagalbos teikimo ar procesinių veiksmų atlikimo vietą ir atgal skirto laiko normatyvo apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. lapkričio 6 d. įsakymas Nr. 1R-256 „Dėl teisingumo ministro 2005 m. birželio 15 d. įsakymą Nr. 1R-189 „Dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos koordinavimo tarybos nuostatų ir sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. 1R-261 „Dėl teisingumo ministro 2005 m. gegužės 13 d. įsakymą Nr. 1R-158 „Dėl prašymo išmokėti užmokesį už suteiktą antrinę teisinę pagalbą formos patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. 1R-214 „Dėl teisingumo ministro 2011 m. liepos 11 d. įsakymo Nr. 1R-176 „Dėl antrinės teisinės pagalbos išlaidų dydžio apskaičiavimo rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. lapkričio 27 d. įsakymas Nr. 1R-268 „Dėl teisingumo ministro 2008 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 1R-347 „Dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos kolegijos nuostatų ir sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. 1R-300 „Dėl metinės pajamų ir turto deklaracijos antrinei teisinei pagalbai gauti formos patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. 1R-301 „Dėl teisingumo ministro 2005 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. 1R-124 „Dėl prašymo suteikti antrinę teisinę pagalbą formos patvirtinimo“ pakeitimo“;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. 1R-302 „Dėl pranešimo dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo formos patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. 1R-303 „Dėl teisingumo ministro 2008 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. 1R-11 „Dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų steigimo ir viešųjų įstaigų Vilniaus viešosios advokatų kontoros bei Šiaulių viešosios advokatų kontoros pertvarkymo“ pakeitimo“.

5. 2013 m. pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. 1R-278 patvirtintą Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų vidaus procedūrų atliekant priskirtas funkcijas peržiūros rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planą įgyvendintos šios priemonės:

1) Įvertinta Šiaulių Tarnybos elektroninių dokumentų naudojimo ir įteikimo pareiškėjams praktika, pateikti vertinimai dėl šios praktikos taikymo galimybių kitose Tarnybose bei surinkta informacija apsvaistyta Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos kolegijos posėdyje;

2) Tarnybos peržiūrėjo dokumentų paskirstymo ir vizavimo procedūras, vidaus procedūras ir darbuotojams priskirtas funkcijas, apsvaistė galimybes veiksmus racionalizuoti;

3) parengtos tipinės sprendimų dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo formulotės Tarnyboms bei atmintinė pirminės teisinės pagalbos specialistams. Atmintinėje išskirti dažniausiai reišiami pareiškėjų reikalavimai ir duomenys, kurie turėtų būti nurodyti tipiniais atvejais bei aplinkybės, į kurias turėtų atsižvelgti pirminę teisinę pagalbą teikiantys asmenys, padėdami pareiškėjams užpildyti prašymus suteikti antrinę teisinę pagalbą;

4) peržiūrėjus su advokatais sudarytas sutartis dėl antrinės teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose koordinavimo, siekiant užtikrinti taupų lėšų panaudojimą, Klaipėdos Tarnyboje nuo 2013 m. liepos 1 d. antrinės teisinės pagalbos teikimas baudžiamosiose bylose visoje teritorijoje yra koordinuojamas centrinio Klaipėdos Tarnybos koordinatoriaus;

5) apsvaistytos informacinių sistemų tobulinimo galybės, siekiant sudaryti sąlygas tarnyboms ir advokatams, teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, efektyviau įgyvendinti jiems pavestas funkcijas: Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos kolegijos posėdyje buvo pristatyta koordinavimo baudžiamosiose bylose informacinės sistemos „KOORDIS“ tobulinimo galimybė, Teisingumo ministerija kreipėsi į Susisiekimo ministeriją dėl investicijų projekto teisinės informacijos ir teisinės pagalbos informacinei sistemai (TEISIS) sukurti ir teisinėms paslaugoms perkelti į elektroninę erdvę.